

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Indstilling fra Udvalget til Valgs Prøvelse.

Kl. 09:05

Forhandling

Kl. 09:03

Formanden:

Fra Udvalget til Valgs Prøvelse har jeg modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Dansk Folkeparti i Sjællands Storkreds, René Christensen, godkendes som ordinært medlem af Folketinget fra og med den 9. oktober 2008, efter at Mia Falckenberg har nedlagt sit mandat.

Jeg har endvidere modtaget indstilling om, at 1. stedfortræder for Socialistisk Folkeparti i Vestjyllands Storkreds, Sidsel Homann, godkendes som midlertidigt medlem af Folketinget fra og med den 9. oktober 2008 i anledning af Kristen Touborgs orlov.

Er der nogen, der ønsker ordet i den anledning? Det er ikke tilfældet.

Kl. 09:04

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om udvalgets indstilling, og der kan stemmes.

Afstemningen slutter.

Udvalgets indstilling er vedtaget enstemmigt med 118 stemmer.

[For stemte: 118 (V, S, DF, SF, KF, RV, EL, LA og SP), imod stemte: 0, hverken for eller imod stemte: 0].

Kl. 09:04

Samtykke til behandling

Formanden:

Den næste sag på dagsordenen kan kun med Tingets samtykke behandles i dette møde, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg samtykke som givet.

Der er ønske om afstemning, forstår jeg på hr. Frank Aaen.

Afstemning

Formanden:

Det betyder, at vi skal stemme om behandling af punkt 3 på dagsordenen, og der kan stemmes.

For at der kan gives dispensation, skal tre fjerdedele af de tilstedeværende jo stemme for. Afstemningen slutter.

For stemte: 119 (V, S, DF, SF, KF, RV, LA, SIU og SP), imod stemte: 3 (EL), hverken for eller imod stemte: 0.

Det betyder, at der er mere end tre fjerdedele, der har stemt for, og dispensationen er godkendt af Folketinget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 33: Forslag til lov om finansiel stabilitet.

Af økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen).
(Fremsættelse 08.10.2008).

Kl. 09:06

Forhandling

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

De finansielle markeder står i dag i en meget speciel og vanskelig situation. Både internationalt og i Danmark har vi jo på det seneste oplevet meget stor uro og ustabilitet. Det har betydet, at lånemarkederne stort set har været froset til, og det har derfor været vanskeligt at finde finansiering selv til solide investeringsprojekter og privat byggeri.

Den langsigtede effekt af en fortsat ustabilitet på de finansielle markeder vil ikke blot kunne få helt uoverskuelige konsekvenser for de direkte involverede banker, aktionærer og indskydere, men vil også kunne aflede effekter i forhold til resten af samfundøkonomien. Aktiviteter vil ikke kunne gennemføres, produktionen vil blive mindre, og job vil kunne komme i fare, hvis der ikke handles. Og derfor handler vi nu.

Jeg hilser det derfor på Venstres vegne yderst velkommen, at regeringen med finansministeren og økonomi- og erhvervsministeren i spidsen hen over weekenden fik lavet en aftale med

banksektoren, så der spændes et sikkerhedsnet ud under bankerne for derigennem at kunne skabe ro og stabilitet.

Jeg vil også gerne kvittere for, at sektoren selv har påtaget sig et ansvar ved at indgå aftalen. Vi kunne selvfølgelig godt udelukke gennem lovgivning have gennemtvunget forskellige tiltag, men jeg tror, at den positive effekt, som handlingsplanen her utvivlsomt ...

Kl. 09:07

Formanden:

Jeg konstaterer, at der er flere medlemmer, der fra deres pladser har svært ved at høre, hvad der bliver sagt. Der er to elementer: Vi tjekker lige, at styrken fra mikrofonen har det rette niveau, og at medlemmerne selv kontrollerer styrken af egen tale. Så vi hæver styrken via mikrofonen og reducerer styrken fra medlemmer, der *ikke* står på talerstolen. Værsgo.

Kl. 09:07

(Ordfører)

Jacob Jensen (V):

Vi kunne naturligvis godt udelukke gennem lovgivning have gennemtvunget forskellige tiltag, men det er min vurdering, at den positive effekt af handlingsplanen, som vi utvivlsomt vil opleve i den kommende tid, vil blive langt større, når sektoren selv er med i en sådan frivillig aftale og selv har spillet en aktiv rolle i handlingsplanens udformning. Og jeg vil derfor også gerne kvittere for, at andre politiske partier positivt har bakket op om aftalen i den svære situation, vi står i.

Der er med aftalen tale om betydelige stramninger i forhold til bankernes ageren i den kommende 2-års-periode. Det vil i perioden bl.a. ikke være muligt for bankerne at lave nye aktieoptionsprogrammer eller udbetale udbytte. På den måde bliver tilgangen til det at drive pengeinstitut i Danmark lidt mere ydmyg end den, vi har set i visse tilfælde på det seneste, hvor store risici har medført store afkast til enkelte, men også store tab for mange helt almindelige danskere og i sidste ende for alle skatteborgere.

Med aftalen oprettes der et statsligt afviklingsselskab, som skal sælge eller afvikle nødlidende pengeinstitutter eller på anden måde sikre de simple kreditorers krav. Bankerne skyder op til 35 mia. kr. ind i selskabet mod til gengæld at opnå en statsgaranti ud over 35 mia. kr., således at indskydernes indestående i pengeinstitutterne er sikret. Man kan kalde det en form for kollektiv forsikringsordning for pengeinstitutterne.

For Venstre er det meget afgørende, at aftalen er markedskonform, altså at der er tale om en frivillig aftale med sektoren, samt at i øvrigt Finanstilsynet får endnu bedre mulighed for at følge med i udviklingen i sektoren. Vi skal genskabe stabiliteten og roen på de finansielle markeder til gavn for hele den danske økonomi og derfor for hver enkelt dansker, som naturligvis også er bekymret for sit indestående, sin pension og daglige økonomi.

Lad mig derfor sluttelig understrege, at grunden til at det overhovedet har været muligt at indgå en sådan markedsbaseret aftale i modsætning til i andre lande, hvor vi jo ser, at regeringerne har været nødt til at nationalisere nødlidende banker, er, at vi i dansk økonomi har en grundlæggende sund og stærk position, og det, at vi også har en sund og stærk finansielle sektor, er jo også en grund til, at vi kan gøre det. Det betyder, at der er fedt til at modstå den nuværende situation, og at vi i Danmark derfor politisk kan agere med økonomisk ansvarlighed, så vi kan komme ud på anden side på en fornuftig og ansvarlig måde. Derfor støtter Venstre naturligvis lovforslaget, som det ligger her.

Kl. 09:10

Formanden:

Tak til ordføreren. Der er en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen, og korte bemærkninger tager vi fra talerstolen af hensyn til lydforholdene og god ro og orden i øvrigt.

Kl. 09:10

Frank Aaen (EL):

Selvfølgelig skal der gøres noget i anledning af den finansielle krise, det kan alle og enhver se. Men først og fremmest skal vi jo lige gøre opmærksom på, at selv om der bliver sagt, at det her er for at beskytte hr. og fru Jensens penge i bankerne, så kan man sige, at hr. og fru Jensens penge jo i forvejen er sikret. De, der bliver sikret af det initiativ, der er fremlagt her, er dem, der har skudt de rigtig store penge ind i bankerne: Roskilde Bank – ham, der skød 2 mia. kr. ind i banken for at tjene penge. Det er dem, der bliver hjulpet.

Rent principielt vil jeg gerne spørge Venstres ordfører: Er det ikke sådan, at gevinsten i de år, hvor det gik godt for spekulanterne, blev skovlet ned i lommerne på folk, som er blevet stenrige, og her, hvor der så er tab, bliver regningen sendt videre enten til andre bankkunder eller til skatteyderne? Rent principielt vil jeg gerne spørge Venstres ordfører: Er det ikke fuldstændig amoralsk, og også set fra et liberalistisk syns-

punkt helt forkert, at spekulanter på den måde kan garanteres af fællesskabet, og at det bare opfordrer spekulanterne til at tage en ny tur på rouletten i håb om, at de kan tjene endnu flere penge næste gang?

Kl. 09:11

Formanden:

Hr. Jacob Jensen.

Kl. 09:12

Jacob Jensen (V):

Det er da dejligt, at hr. Frank Aaen bekymrer sig om de liberale værdier. Det er da helt nyt.

Men jeg skal da sige, at det, der er tale om her, er, at vi sikrer stabiliteten for alle danskere i dette land ved at genskabe roen og stabiliteten på de finansielle markeder. Det ville jo få fuldstændig uoverskuelige konsekvenser, hvis ikke det var tilfældet. Så kan det godt være, at hr. Frank Aaen ser nogle spøgelse i form af nogle spekulanter, som så bliver garanteret. Men det, det her drejer sig om, er, at vi også skal sikre, at erhvervsvirksomheder fortsat kan have aktivitet, skabe produktion og dermed sikre de job, som hr. og fru Jensen og alle andre i det her land jo også skal have, sådan at de kan få den daglige økonomi til at løbe rundt. Så det, det egentlig helt grundlæggende drejer sig om, er at skabe stabilitet og ro – genskabe den – sådan at vi kan fortsætte med den fornuftige samfundsudvikling, som vi har set i de seneste år.

Kl. 09:12

Formanden:

Hr. Frank Aaen for en kort bemærkning.

Kl. 09:12

Frank Aaen (EL):

Spøgelse? Det er sådan set noget, ministeren har oplyst: En af dem, der skulle reddes, er så blevet reddet via den såkaldte redning, nemlig Roskilde Bank. Der er en, der har skudt 1,8 mia. kr. ind i banken, som nu er garanteret sine penge plus renter. Det har ikke noget med spøgelse at gøre, det er jo det, der er virkeligheden, nemlig at det her udelukkende er til fordel for dem, der har skudt rigtig mange penge ind for at spekulere i at få en gevinst. Det er fuldstændig amoralsk og også imod liberalistiske principper, at den, der tager risikoen, bare efterfølgende bliver dækket ind af fællesskabet. Det er vi imod, og det har jo ikke virket.

Planen blev offentliggjort søndag aften, og siden da er det bare gået frygtelig galt på de finansielle markeder, og det viser, at hvis man vil have løsninger, skal man gå direkte til dem, der har brug for hjælp. Det vil vi gerne: Erhvervsli-

vet og borgere, der kommer i klemme, skal have direkte hjælp f.eks. til at kunne låne penge i Nationalbanken. Men det, som man gør her, er, at man sender pengene ud til spekulanterne i håb om, at spekulanterne så vil komme og hjælpe dansk erhvervsliv og almindelige kunder her i landet, og det kan vi ikke regne med. Spekulanter har kun et formål, det er at tjene penge til sig selv.

Kl. 09:13

Formanden:

Det er hr. Jacob Jensen.

Kl. 09:13

Jacob Jensen (V):

Nu skal man jo lige kigge på aftalen. Der er faktisk et par elementer, som måske kan trøste hr. Frank Aaen en lille smule, bl.a. det, at man i den her 2-årige periode gør det umuligt for bankerne at indføre nye aktieoptionsprogrammer. Man kommer faktisk med en lidt mere ydmyg tilgang til det at drive bankvirksomhed bl.a. ved, at man kan konsolidere sig yderligere, når man nu ikke i 2-års-perioden kan udbetale udbytter.

Derudover skal man jo også have sig for øje, at det her jo altså drejer sig om Danmarks internationale omdømme på de finansielle markeder. Der betyder det altså noget, at vi får vedtaget den her pakke, så hurtigt som det overhovedet kan lade sig gøre. Derfor vil jeg også gerne kvittere for den opbakning rundt omkring i Folketinget, der har været, for at vi kan få gennemført pakken så hurtigt som muligt.

Man har lidt svært ved at forstå udeomkring, at en mindretalsregering faktisk kan indgå en aftale, som er bindende, med et flertal i Folketinget. Det er derfor, det er så afgørende for at genskabe stabiliteten af hensyn til alle danskere, som har job udeomkring, som er bekymrede for deres pension og deres indeståender, at vi får gennemført det her, sådan at også internationale finansielle institutioner kan se, at i Danmark handler vi altså med økonomisk ansvarlighed.

Kl. 09:14

Formanden:

Tak til hr. Jacob Jensen, og så er det hr. Morten Bødskov som ordfører.

Kl. 09:15

(Ordfører)

Morten Bødskov (S):

Dansk og international økonomi er i en yderst alvorlig situation. Igennem måneder har usikkerheden i bankverdenen præget forsiderne af aviserne og tophistorierne i tv-avisernes nyhedsudsendelser. Den ene kæmpebank efter den

änden er faldet i grus, og der tales om bankkrak og nedsmeltninger, og alle vi andre tænker på vores pensionsopsparinger, vores job og velfærdens fremtid.

Kort før sommerferien kom bankkrisen også for alvor til Danmark. Yderst risikofyldte udlån til ejendomsinvesteringer og en grådig ledelse med guldrændede aktieoptionsprogrammer fik Roskilde Bank til at bukke under. Resultatet er katastrofer for helt almindelige familier, pensionister og andre, som i god tro havde stølet på bankens rådgivning om at købe egne aktier.

Samtidig med det accelererede den globale finanskrise, og mistilliden mellem banker har gjort det vanskeligt for selv sunde banker at fremskaffe den nødvendige likviditet til at holde aktiviteterne kørende.

Et forsvar mod krisen og ønsket om at sætte en stopper for bankdirektørernes grådighed og ansvaret for at beskytte bankkunder og begrænse skaderne fik Socialdemokraterne til at fremsætte en ambitiøs handlingsplan, som skulle sikre øget stabilitet i den danske bankverden. Vi fremsatte seks punkter, og vi vil stoppe aflønning via aktieoptioner til direktionsmedlemmer i finansielle virksomheder, sikre større åbenhed om bankernes økonomiske situation og stoppe salg af egne aktier til private kunder, forbedre indskydergarantien, etablere en nødfond finansieret af banker selv til at imødegå finansielle kriser og sidst, men ikke mindst sikre en nødhjælpsspakke til Finanstilsynet.

Krisen i den danske og den globale økonomi er meget alvorlig. Vi er derfor tilfredse med, at regeringen endte med at indse nødvendigheden af de socialdemokratiske forslag. Den pakke, vi behandler i dag, er god og kan forhåbentlig genskabe tilliden mellem banker og trygheden for os i forbindelse med vores indeståender, pensioner og troen på fremtiden. Krisens omfang, tror jeg, har overrasket os alle, og derfor skal der handles nu. Derfor støtter Socialdemokraterne selvfølgelig også den statsgaranti, vi nu spænder ud under vores finansielle sektor.

For Socialdemokraternes tilslutning til aftalen har det været afgørende, at banker selv går forrest i forbindelse med løsningen af eventuelle problemer. Med gigantiske overskud de senere år har banker råd til bidrage mere, så skatteyderne ikke står først, når regningen skal betales for finanskriser og risikofyldt og uacceptabel adfærd fra ledelsers side. Vi er tilfredse med aftalens garantiordning på 35 mia. kr., som banker selv bidrager med.

Dernæst sikrer aftalen, at grådigheden kan stoppes. Ingen nye aktieoptionsprogrammer til bankdirektører i aftaleperioden og et stop for det, der har sikret direktørerne enorme summer på bankbogen til kæmpe forargelse for alle os andre.

Endelig er Socialdemokraterne særdeles tilfredse med, at kontrollen med finanssektoren nu styrkes. Finanstilsynet sikres nu langt bedre muligheder for at overvåge uacceptabel adfærd og får samtidig tilført 10 mio. kr. årligt til dette arbejde, fuldstændig i forlængelse af den socialdemokratiske plan.

Den globale finanskrise og usikkerheden i den danske bankverden er en påmindelse om, at tillid er godt, men kontrol er bedre. Derfor ser Socialdemokraterne frem til, at vi efter denne aftales ophør får sikret grundlaget for en adfærd i finansverdenen, som ikke bidrager til forargelse, men skaber tillid. Der skal strammes yderligere op på aktieoptionsprogrammer, salg af egne aktier, kontrol med banker, og deres eget ansvar for fremtidige kriser skal være større.

Forhåbentlig tager vi nu i dag et stort skridt i sikringen af stabiliteten af dansk økonomi. Sammen tager vi et stort ansvar, og nu appellerer vi så til, at regeringen påtager sig sit ansvar for at sikre, at skaderne af den finansielle uro minimeres, så væksten og beskæftigelsen i Danmark kan fastholdes på et højt niveau og endnu flere familier ikke kastes ud i utryghed og arbejdsløshed. Det ansvar er Socialdemokraterne også parate til at tage.

Regeringen har understreget vigtigheden af et bredt samarbejde på det her område. I den sammenhæng skal vi understrege, at vi har meget, meget svært at forstå, hvorfor man ikke vil lukke SF ind som en del af et usædvanligt og historisk bredt forlig om en så vigtig aftale som denne. Men på trods af det og med disse ord kan Socialdemokraterne støtte lovforslaget.

Kl. 09:19

Formanden:

Tak. Der er ønske om korte bemærkninger fra hr. Frank Aaen.

Kl. 09:19

Frank Aaen (EL):

Forslaget går ud på at fodre dem, der har skabt krisen, i stedet for at hjælpe dem, der bliver ramt af den, altså almindelige mennesker. Der er brugt enorme summer på den her type løsning, som vi ser i dag, og indtil videre er krisen jo bare blevet værre og værre. Derfor forstår jeg ikke, at Socialdemokratiet ikke overvejer, om ikke det er

systemet, der er noget galt med, i stedet for bare at putte flere penge i systemet.

Mit spørgsmål er: Har Socialdemokratiet i den her proces overvejet, at vi i stedet for at sende pengene via spekulanterne ind i samfundet skulle støtte direkte de steder, hvor der er problemer med at få finansiering? F.eks. så vi i går i fjernsynet om et økologisk brug, der gerne ville udvide, og man kunne sende penge direkte til sådan et projekt i stedet for at sende pengene til spekulanterne. Har man på nogen måde overvejet, at man skal ændre systemet i stedet for bare at pumpe systemet op med små justeringer?

Kl. 09:20

Formanden:

Så er det hr. Morten Bødskov for et svar.

Kl. 09:21

Morten Bødskov (S):

Jeg er helt sikker på, at hr. Frank Aaen har fulgt med i, hvad det er, Socialdemokraterne har fremsat – og vi fik jo rent faktisk også på puklen af finansministeren for overhovedet at udtale os om det her, inden man kom til forhandlingsbordet.

Socialdemokraterne har jo rent faktisk fremsat en handlingsplan på seks punkter, som helt eller delvis er indeholdt i den her aftale – det er derfor, vi støtter aftalen – en handlingsplan, som handler om, at der skal skabes større stabilitet i den danske bankverden, og at systemet så at sige skal justeres, således at vi ikke skal se denne grådighed, kombinationen af gavmilde aktieoptionsprogrammer og mulighederne for at skrue kurserne op i bankerne, hvilket udmønter sig i enorme udbetalinger til bankdirektører til vores andres store forundring. Det er en del af indholdet i det socialdemokratiske forslag.

Dernæst er indholdet også en markant styrkelse af Finanstilsynets rolle, og det får vi faktisk med i den her aftale.

Så jeg må sige, at jeg på det grundlag har ufattelig svært ved at forstå kritikken. Man kan have alle mulige andre opfattelser af, at man vil lave systemerne om, men når det er kritikken af banksektoren, Enhedslisten fokuserer så meget på, så skulle man tage og læse, hvad der rent faktisk står i den her aftale.

Kl. 09:22

Formanden:

Tak. Hr. Frank Aaen for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 09:22

Frank Aaen (EL):

Det er ikke altid – men det *kan* ske – at man, når man stiller spørgsmål her fra talerstolen, får svar på spørgsmålet. Det, jeg direkte spurgte efter, var, om man ikke havde overvejet andre ting.

Nu snakker man godt nok meget om grådighed, og det er vi jo helt enige i; i Roskilde Bank var direktørerne jo drevet af en grådighed, som var relativt høj. Men lad os tage Danske Bank. Danske Bank er den bank, der ubetinget har tabt flest penge. Ca. 25 pct. af deres aktiekapital røg på 2 dage, og de har ikke aktieoptioner. Så man kan ikke bare skyde skylden på aktieoptioner og sige, at det er det, der er galt.

Vi støtter, at man fjerner muligheden for aktieoptioner, men man kan ikke bare tro, at tingen så dermed er løst. Og det er derfor, vi spørger en gang mere: Var det ikke klogere, at vi i stedet for at sende pengene til spekulanterne »med venlig hilsen borgere og skatteydere i Danmark« så sagde, at vi gerne vil sende penge til den økologiske landmand, der vil fordoble sit brug med produktion af økologisk mælk? Det vil vi gerne hjælpe til med, men spekulanter, der har sat 2 mia. kr. i banken bare for at tjene penge, må passe sig selv.

Kl. 09:23

Formanden:

Ja tak. Og hr. Morten Bødskov.

Kl. 09:23

Morten Bødskov (S):

Jeg vil gerne svare direkte på spørgsmålet. Jeg må indrømme, at det faktisk ikke har været inde på netinden, at vi i den diskussion, vi har haft her, skulle støtte økologisk landbrug, men det er helt fint – no offence.

Men for Socialdemokratiet er det her altså en meget alvorlig situation, og vi er nødt til at erkende, at alternativet til det, vi laver nu, ikke er nogen nulløsning. Alternativet til det, vi laver nu, er en potentielt meget, meget større usikkerhed for helt almindelige mennesker i forbindelse med deres økonomi nu og her, deres bolig og deres pensioner og deres alderdom. Det er det, vi er nødt til at erkende er truslen lige i øjeblikket, og derfor gør vi, som vi gør.

Samtidig – og det kan så være en imødekommelse af hr. Frank Aaens ønske om at støtte noget, der kunne blomstre, altså det økologiske landbrug – påpeger Socialdemokraterne også regeringens ansvar for at sikre, at den finansielle krise ikke forplanter sig i en endnu lavere vækst og en endnu større arbejdsløshed, men at man

investerer rigtigt, således at vi kan undgå, at den finansielle krise sætter sig i endnu større ulykker, end den allerede har gjort.

Kl. 09:24

Formanden:

Tak til hr. Morten Bødskov. Den næste ordfører er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 09:25

(Ordfører)

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Dansk Folkeparti støtter naturligvis det lovforslag, der er fremsat, om at sikre den finansielle stabilitet. Vi har jo længe kunnet se, at problemerne har været undervejs, men der er ikke nogen, der har kunnet forudse omfanget af dem.

Vi havde i foråret også her i huset en diskussion i Finansudvalget om det, der skete med Bank Trelleborg, der jo kom i økonomiske vanskeligheder og efterfølgende blev overtaget af Sydbank. Vi havde i den forbindelse mange diskussioner om, hvad der skete, og om, hvad problemerne var. Vi konstaterede også på det tidspunkt, at der blev nedsat en gruppe under Erhvervs- og Økonomiministeriet, der skulle se på, hvordan man kunne lære af de ting, der var sket i forbindelse med Bank Trelleborg, med henblik på at ændre vores lovgivning i en bedre retning.

Siden sommer er problemerne så eskaleret. Vi så det i forbindelse med Roskilde Bank og de diskussioner, der var om den. Vi havde igen diskussionen og blev enige om, at de erfaringer, vi kunne drage af det, også skulle tages med ind i overvejelserne om, hvordan vi kunne ændre vores regler til det bedre. På det tidspunkt håbede vi jo alle sammen, at det så var det, og at der igen kunne komme gang i den finansielle sektor, så problemerne kunne flade ud.

Vi har set det modsatte. Vi har set problemerne blive større og større, dag for dag og uge for uge. Og de har nu nået et omfang, som der overhovedet ikke var nogen af os der havde forudset. De, der påstår, at de havde forudset det her, er nogle, der er ualmindelig bagkloge.

Det giver en turbulens, som rammer alle. Og jeg tror, at jeg lige så godt kan foregribe nogle af de spørgsmål, der vil komme, om, hvorvidt det her nu ikke bare hjælper nogle og ikke andre og sådan noget. Jeg tror, at vi må konstatere, at en finansiell krise, som den, vi står med her, rammer alle. Den rammer, uanset hvor mange penge man har, uanset om man er småsparerer eller er storspekulant. Alle rammes af en krise som den her. Vi ser det jo også ved, at bankerne bliver

nødt til at sætte renten op. Den rammer jo også den ganske almindelige lille opsparer, som ved siden af den lille opsparing måske har et billån, hvor renten stiger, eller et huslån med variabel rente, der også ser ud til at stige, osv. Hele den usikkerhed, der er, rammer alle.

Det er derfor, at vi vurderer, at den aftale, som vi natten til mandag lavede med regeringen og Socialdemokratiet og efterfølgende også med Det Radikale Venstre og Liberal Alliance, er en nødvendig aftale. Det er ikke noget columbusæg. Det er ikke sådan, at den her aftale med et pennestrøg løser problemerne. Det har vi også kunnet se, efter at aftalen er indgået. Men den er et nødvendigt element i forsøget på at genoprette den finansielle stabilitet og genoprette den stabilitet, der giver tryghed for de borgere, der er så afhængige af at have et finansielt system, der fungerer. Jeg havde nær sagt, at alternativet til en aftale var skræmmende.

Der er ingen tvivl om, at det tager tid, før tingene igen kommer til at virke. Der er ingen tvivl om, at det tager tid for bankerne at opbygge en tillid hinanden imellem, der gør, at de igen for alvor lader pengene flyde. Der er ingen tvivl om, at det tager tid, før de udenlandske investorer, der jo har nok at se til i alle mulige andre lande, finder ud af, at det er sikkert at placere penge i Danmark til gavn for de danske forbrugere. Det tager tid. Men der er ingen tvivl om, at det, vi laver nu, er nødvendigt for overhovedet at komme derhen, hvor tilliden bliver genoprettet, og derfor støtter vi selvfølgelig aftalen.

Det indgår så også i aftalen, at banksektoren, der jo selvfølgelig først får gavn af tingene, når det går godt, også skal bidrage nu, hvor det går mindre godt. Det er aftalt, at de første 35 mia. kr. i mulige tab – vi håber ikke, at vi når det omfang – skal bæres af sektoren selv, før skattekasserne eller statskassen for alvor går ind og bidrager til det. Vi har fundet en god ramme for afviklingen af eventuelle nødlidende pengeinstitutter. Vi håber selvfølgelig ikke, at den skal bruges, i hvert fald ikke i et større omfang, men det er godt at have kendte og faste rammer. Det er også med til at skabe en sikkerhed i den finansielle sektor, med hensyn til hvordan vilkårene er, hvis der er nogle, der kommer ud i problemer.

Så er der en lang række elementer, som jeg ikke skal trætte Folketinget med at gennemgå, med hensyn til hvad der kommer til at gælde for de pengeinstitutter, der deltager i ordningen. Der kommer en række skrappe vilkår, der gør, at de skal konsolidere sig og skal sikre en bedre

drift af forretningen end den, vi tidligere har set. Det synes vi bestemt er meget positivt er kommet med, og vi synes også, at det er meget positivt, at vi i forligskredsen er enige om, at vi bruger tiden til at finde ud af, hvordan vi fremadrettet får nogle skrappe regler og sikrer nogle bedre vilkår for den måde, man driver bankforretning på, for nogle af de eksempler, som vi har set, har jo ikke været synderlig fornuftige. Her tænker jeg specielt på, at der er nogle bankdirektører, der har haft en meget kortsigtet økonomisk interesse, fordi de har haft aktieoptionsprogrammer, der har gjort, at hvis kurserne steg, kunne de selv få en bedre aflønning og sådan nogle ting. Det skal vi tage bedre hånd om, og det ligger jo også i aftalen, at vi skal finde nogle gode regelsæt, der fremadrettet kommer til at virke på de områder.

Med de her ord vil jeg sige, at vi selvfølgelig støtter aftalen og det lovforslag, der er en udmøntning af aftalen, og ser frem til, at vi kan få de ting på plads.

Kl. 09:30

Formanden:

Ja tak. Der er ønske om en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 09:30

Frank Aaen (EL):

Det ser ud, som om det er nødvendigt at tage ordet flere gange, og man må egentlig undre sig over, at der ikke er flere, der blander sig i debatten. Det er så kæmpemæssigt et problem, som vort samfund står i, og som har gjort, at et flertal mente, at det skulle hastebehandles og vedtages i løbet af halvanden dag, og så er der alligevel ikke nogen, der deltager i diskussionen, men man holder bare sin forberedte ordførertale heroppefra. Dansk Folkeparti meldte i går ud, at det her ikke bare skulle hastes igennem, men der skulle være tid til debat, og man støttede også det forslag, vi kom med, om, at vi selvfølgelig kunne inddrage efterårsferien for at diskutere det her ordentligt igennem inden vedtagelsen, fordi det her altså kan komme til at koste skatteyderne et meget stort milliardbeløb. Men det skal altså være sådan, at det her bare skal tromles igennem med så lidt debat, som overhovedet muligt.

Så til mit spørgsmål til hr. Thulesen Dahl: Når det bliver sagt, at det her rammer alle i samfundet, er det så ikke korrekt, at almindelige mennesker rammes af krisen, mens de, der ikke rammes, er spekulanterne? De, der har skabt krisen,

rammes ikke. De får en statsgaranti. Er det ikke korrekt?

Kl. 09:31

Formanden:

Det er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 09:32

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil først sige til hr. Frank Aaen: Jeg deltager meget gerne i debatten. Det er sådan set derfor, jeg er ordfører i dag. Det er, fordi jeg brænder for at tage den her debat, for vi står i en meget vanskelig situation, og det er meget vigtigt, at vi gør alt, hvad vi kan, for at få løst det her op. Så jeg deltager meget gerne i debatten, også med hr. Frank Aaen.

Med hensyn til hastebehandlingen er der ingen tvivl for os om, at det her skal behandles hurtigt. Det er der ingen tvivl om, men vi har samtidig sagt – og det står vi også ved i dag – at det er vigtigt, at et lovforslag af den her karakter får en tilfredsstillende behandling her i Folketinget. Det betyder selvfølgelig også, at man skal kunne nå at afdække alle mulige forskellige ting ved lovforslaget. Og der er det rigtigt – jeg sagde det i går og vil gerne gentage det i dag – at jeg er i tvivl om, om vi kan nå det til i morgen, fredag.

Vi står samtidig med en stor åbningsdebat, som flere af os er engageret i. En ting er, at vi er sikre på, at det her lovforslag skal vedtages, noget andet er selvfølgelig, at vi også som forligspart og som et parti, der stemmer for lovforslaget, vil være sikre på, at de formuleringer, man anvender, og de afgrænsninger, der er vigtige i sådan et lovforslag, er i orden. Så spørgsmålet er, om vi kan nå det til i morgen. Vi prøver og håber selvfølgelig, at det kan lade sig gøre, men ellers har vi også været indstillet på og er det fortsat, at så er der ikke nogen efterårsferie for os, hvis der er arbejde med det her.

Kl. 09:33

Formanden:

Der er en sidste kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 09:33

Frank Aaen (EL):

Så håber jeg, at Dansk Folkeparti i dag står ved deres ord på samme måde som i går, hvor man udtalte sig klart imod at hastebehandle det her med en anden behandling, som skal gennemføres i aften, og en tredje behandling i morgen formiddag. Jeg håber, at Dansk Folkeparti står ved sit ord: Der er ikke nogen grund til hastværk. Alle kender planen. Spekulanter er jo kloge. Det er ikke sikkert, at de er kloge til altid at tjene

penge, men de er i hvert fald kloge til at følge med i, hvad der foregår, og de er jo ikke spor i tvivl om, at der er flertal for det her forslag, og derfor kan vi selvfølgelig lige tage os den tid, der skal til for at debattere det ordentligt igenem.

Men jeg vil sige igen: Er det ikke korrekt, at de, som har skabt krisen, de, som har taget en risiko for at tjene penge, og som har tjent bunker af penge, raget penge ned i lommen i en årrække, nu, hvor de står til tab, får garanti? Er det virkelig korrekt, at skatteydere og bankkunder gennem højere gebyrer skal finansiere spekulanter, som er gået på numsen? Er det virkelig korrekt? Jeg synes, det er umoralsk, og jeg tror også, det er uklogt, for det opfordrer dem jo bare til at gøre det igen.

Kl. 09:34

Formanden:

Det er hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 09:34

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi mener, at det her lovforslag skal behandles hurtigt her i Folketinget. Vi synes, at det også er vigtigt at signalere, at der ikke er tvivl om, at der er et meget stort flertal bag den her pakke. Det, som vi har tilladt os både i går og i dag at sætte spørgsmålstegn ved, er, om vi kan være sikre på, at det lov kvalitetsmæssigt er i orden, hvis vi skal færdigbehandle det i morgen. Det ved vi jo først i morgen, når behandlingerne i dag er gennemført og vi har haft tid hele dagen i morgen til at arbejde med det her. Men det skal vi selvfølgelig være sikre på, og det er det forbehold, vi har taget. Det synes vi sådan set at hr. Frank Aaen skulle være glad for.

Med hensyn til det med spekulanterne vil jeg sige, at vi mener, at alle bliver ramt i den situation, vi er i nu. Småsparerne bliver det i form af de lån, de har i banken, som bliver dyrere. De bliver ramt. Spekulanterne bliver ramt, fordi de i meget høj grad også har spekuleret i aktier, og mange af dem, der har aktiebeholdninger, har oplevet kæmpe tab. Det er over en bred kam, folk bliver ramt. Hvis man overhovedet er engageret i den finansielle sektor nu, er det svært at være en spiller på det marked uden at opleve store tab. Så jeg tror ikke, at der er synderlig mange, der går ram forbi, men vores hensigt med at lave det her er at sikre den finansielle stabilitet, der gør, at småsparerne, ganske almindelige mennesker, ganske almindelige husholdninger hurtigst muligt kommer igennem det her, så de ikke oplever stærkt stigende omkostninger.

Kl. 09:36

Formanden:

Tak til hr. Kristian Thulesen Dahl. Så er det hr. Ole Sohn som ordfører.

Kl. 09:36

(Ordfører)**Ole Sohn (SF):**

Jeg synes, det er godt, at vi har førstebehandlingen af lovforslaget før åbningsdebatten, for så kan vi få mulighed for at dele den politiske debat på en sådan måde, at vi under åbningsdebatten kan tage den kritik, der berettiget bør rejses mod regeringens økonomiske politik – herunder også de tilskyndelser til at booste opsvinget med skattelettelser til erhvervslivet, afdragsfrie lån og lignende, som har været med til at puste til ilden – som nu er knækket sammen. Men vi er altså i en situation, hvor landet er ude i en dyb krise, som faktisk kun kan blive værre og værre time for time. Det var derfor, vi for 14 dage siden fremlagde et forslag til håndtering af finanskrisen og undrede os over, at regeringen havde god tid. Da regeringen så kom i omdrejninger og kom med et forslag, som viste sig at indeholde hovedelementerne både i det, som SF foreslog, og i det, som jeg har set at også Socialdemokraterne har foreslået, blev det til en aftale, som faktisk tager hul på det, som er det helt centrale. Det er jo en erkendelse af, at markedskræfterne ikke er i stand til at håndtere reguleringen af banksektoren og den finansielle sektor uden rammer, uden regulering. Og jeg synes da, det er glædeligt, at også regeringen erkender, at det må være sådan.

I forbindelse med Roskilde Bank-sagen støttede vi den redningsaktion, som regeringen fremlagde i Finansudvalget, og som Nationalbanken iværksatte, og vi gjorde faktisk også i 1993 det samme, da der var en tilsvarende krise omkring Varde Bank. Jeg skal ikke undlade at gøre opmærksom på, at statsministeren har gjort sig skyldig i en fortalelse i Politiken, hvori han har sagt, at »vi var med til at redde Varde Bank«. Sådan var det faktisk ikke dengang, da den nuværende regering var i opposition. Da stemte de faktisk imod, både Venstre og Konservative og det daværende Fremskridtsparti.

Men det er jo historie. Det kan vi få gode diskussioner om, når vi skal have de politiske debatter, men virkeligheden er bare, at situationen, som den er i dag, er, at der ikke er noget alternativ til at gennemføre denne redningsplan, som er fremlagt. Derfor støtter SF den også, og vi har også noteret os, at der i aftalen lægges an til en

skarpere regulering og overvågning af sektoren, at Finanstilsynets rolle skærpes, og at bankerne, hvilket er helt afgørende, får et øget selvansvar, i kraft af at de også skal levere flere penge til planen. Det er også vigtigt, for det er jo en kendsgerning, at den finansielle sektor i opsvinget er blevet invaderet eller infiltreret af grådighedens mænd, som ikke har kunnet se andet end guld, og som har haft dollartegn i øjnene, uanset omkostningerne. Det gælder også for den seriøse del af banksektoren. Derfor tror jeg, at en vis form for selvkontrol og selvjustits er positivt.

Vi mener, at både den politiske aftale, som blev indgået for nogle dage siden, og det lovforslag, der ligger, er rimelige svar på krisen, og vi synes kun, at det kan gå for langsomt med at vedtage det. Derfor gav vi også i går tilsagn om at hastebehandle det. Det er klart, at der skal bruges den tid, der skal til, men min opfordring er, at vi bruger den i dag og i aften og i nat og om nødvendigt sådan, at vi kan få det vedtaget. Jeg vil da også godt her afslutningsvis kvittere for statsministerens tilsagn i åbningsdebatten om at invitere til det bredest mulige samarbejde i Folketinget, og jeg skal hermed meddele, at SF støtter det fremsatte forslag, samt at vi også tilslutter os den politiske aftale, som er lavet.

Kl. 09:40

Formanden:

Tak til hr. Ole Sohn. Der er en kort bemærkning fra hr. Frank Aaen.

Kl. 09:40

Frank Aaen (EL):

Jeg synes jo, det er fint med mere tilsyn fra Finanstilsynet, og at man fjerner aktieoptioner osv., og jeg synes også, det er fint, at man angriber grådigheden, som har været i visse direktionser, men det her rammer jo altså også banker, hvorom man ikke kan sige, at grådigheden har været særlig udpræget, i hvert fald ikke i ledelsen.

Derfor vil jeg spørge SF: Er vi ikke enige om – for vi er jo enige om mange ting i SF og Enhedslisten – at det her ikke bare er enkeltmenneskers fejl, det er systemets fejl, forstået på den måde at man jo igennem de sidste 20 år anført af højre side i Folketinget og EU har gennemført en total liberalisering af alle kapitalbevægelser, så spekulanter har fået helt frie hænder til at flytte milliarder og atter milliarder hen over landegrænserne og på den måde på skift har drevet forskellige lande til fallit? Er problemet ikke det, at vi har indført det der spekulantsystem, og at det er det, der skal gribes ind over for? Det er der

meget mere perspektiv i end i bare at lave nogle smårettelser og så sende penge til spekulanterne.

Kl. 09:41

Formanden:

Hr. Ole Sohn.

Kl. 09:41

Ole Sohn (SF):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Frank Aaen i, at de liberaliserede kapitalbevægelser er en del af årsagen til krisen. Det er faktisk også derfor, at SF foreslår, at man laver en international regulering af kapitalbevægelserne, og at vi opfordrer regeringen til at forfølge EU-sporet meget mere aktivt, så vi får nogle fælles europæiske regler, som kan danne grundlag for nogle internationale regler. For det er helt afgørende at konstatere, at markedskræfterne i den finansielle sektor hverken kan eller har interesse i at regulere sig selv. Det kan man kun gøre, ved at der bliver en national og international regulering af kapitalbevægelserne. Så det er vi fuldstændig enige i, og det opfordrer vi også regeringen til, og vi arbejder selv for, at det kan ske.

Men det kræver jo – det går jeg ud fra hr. Frank Aaen er enig i – 90 mandater for at kunne gå de skridt videre, som er nødvendige, for også at kunne lave den internationale kontrol, i hvert fald komme med udkast til det, fra dansk side. Så er det også spørgsmålet om, hvordan man kan skaffe sig indflydelse og tilslutning til det i europæiske og internationale fora.

Kl. 09:42

Formanden:

Hr. Frank Aaen for den sidste korte bemærkning.

Kl. 09:43

Frank Aaen (EL):

Det, man gør i dag, er jo stort set det modsatte. Det er stort set bare at pumpe spekulantsystemet op. Spekulantsystemet var løbet tør for penge, fordi det var kommet ud over grænsen i en masse papirspekulationer, og nu pumper man ligesom spekulantsystemet op igen. Når vi er enige om, at det er systemet, der er noget galt med, så forstår jeg ikke, hvorfor SF er så glad for at være med i en aftale, der ligesom bare holder systemet i live. Men vi ser da frem til, at vi får en debat om det, for Enhedslisten kommer med en lang række forslag til, hvad der i stedet skal gøres, end bare det at proppe penge i det i så stor målestok, som der er tale om her.

Det andet er: Hvilke forslag og konkrete initiativer på det område har SF så helt aktuelt til at

sikre de mennesker, der kommer i klemme i krisen – ikke dem, der har skabt den, de bliver hjulpet i dag, kan jeg forstå, men dem, der rammes af den på grund af arbejdsløshed, på grund af usikkerhed, fordi de ikke længere kan blive boende i deres hus på grund af stigende rente osv. osv.? Har man draget det ind i forhandlingerne, at almindelige mennesker skal hjælpes og ikke kun spekulanter?

Kl. 09:44

Formanden:

Hr. Ole Sohn.

Kl. 09:44

Ole Sohn (SF):

Nu er det jo sådan, at uanset hvem der er årsag til og aktører i den krise, som raser, ikke bare i Danmark, men internationalt – men lad os nu nøjes med Danmark – så er konsekvensen jo den, at pengestrømmene fuldstændig er forsvundet, og at virksomheder ikke kan få den likviditet, som er nødvendig. Kan de ikke det, og det udløser arbejdsløshed, så er det den ganske almindelige lønmodtager, som bliver det første offer. Jeg går ikke ud fra, at Enhedslisten mener, at vi af principielle grunde, fordi vi ikke kan gennemføre de ideelle løsninger i dag, skal acceptere, at arbejdsløsheden stiger som følge af den finansielle krise. Derfor har man kun én ting at gøre i den her situation, og det er at bidrage til at få løst den finansielle krise. Danmark kan ikke gøre det alene, men vi kan bidrage til det. Så har vi, som jeg også sagde indledningsvis, den politiske debat under åbningsdebatten.

For det er jo helt klart, at der er mange almindelige lønmodtagerfamilier i det her samfund, som bliver ramt, og derfor foreslår vi også, at man ikke genindfører ordningen med Den Særlige Pensionsopsparring, fordi det rammer almindelige lønmodtagere. Vi foreslår en lang række sociale reguleringer.

Men det har dybest set ikke noget at gøre med, at vi er nødt til at få løst en finansiel krise, som raser lige om ørerne på os, og det kan kun gå for langsomt med at få den her plan igennem i Folketinget.

Kl. 09:45

Formanden:

Tak til hr. Ole Sohn. Og så er det hr. Mike Legarth som ordfører.

Kl. 09:45

(Ordfører)

Mike Legarth (KF):

Den internationale krise er kommet til Europa og til Danmark, og det er, uanset at den danske

banksektor generelt er velkonsolideret. Krisen har medført, at pengemarkederne er frosset fast. Det har gjort det yderst vanskeligt for selv sunde og veldrevne danske banker at tilvejebringe den nødvendige likviditet. Det truer den finansielle stabilitet i Danmark, og det kan i sidste ende få alvorlige negative konsekvenser for landets virksomheder og borgere. Vi står i en alvorlig situation, hvor der er brug for handling – og det hurtigt.

Det er også baggrunden for, at regeringen har indgået en aftale med den finansielle sektor i form af det, vi kalder Det Private Beredskab, og samtidig har indgået en bred politisk aftale om sikring af den finansielle stabilitet. Staten og den finansielle sektor spænder de næste 2 år et sikkerhedsnet ud, som indebærer, at staten garanterer, at alle indskydere og øvrige simple kreditorer, som det hedder, har fuld sikkerhed for deres tilgodehavender i pengeinstitutterne i Danmark, altså de pengeinstitutter, som deltager i Det Private Beredskab og betaler en vis provision til det.

Det betyder, at alle indskydere vil være sikret, og det samme gælder bankerne, for så vidt angår de lån, de yder til hinanden. Det skal sikre den finansielle stabilitet ved at bidrage til, at pengeinstitutterne igen har incitament til at låne likviditet ud til hinanden ikke bare i Danmark, men også internationalt.

Der er altså her tale om en slags kollektiv forsikringsordning for pengeinstitutterne: Staten stiller garanti for pengeinstitutternes simple kreditorer, og samtidig stiller Det Private Beredskab en kaution, en slags selvrisko, på 10 mia. kr. til dækning af tab i det afviklingsselskab, som oprettes. Herudover indbetaler Det Private Beredskab en garantiprovision på 15 mia. kr. over de næste 2 år til afviklingsselskabet.

Det er en hjælpepakke på i alt 35 mia. kr., som er en sektorløsning, og det er først, hvis der i givet fald skulle opstå et større tab – og det håber vi og forventer vi ikke at der gør – at staten træder til. Det forslag støtter De Konservative naturligvis.

Kl. 09:47

Formanden:

Ja tak. Og der er også her ønske om korte bemærkninger fra hr. Frank Aaen.

Kl. 09:48

Frank Aaen (EL):

Forleden dag havde vi et samråd i Det Politisk-Økonomiske Udvalg med erhvervs- og økonomiministeren, hvor vi talte om den her krise. Mi-

nisteren sagde med løftet pegefingre, at de, der har spekuleret, skal have en lærestreg. Jeg er fuldstændig enig i, at spekulation ikke bør belønnes, hvis det går galt, det bør straffes.

Derfor spørger jeg Det Konservative Folkepartis ordfører: Er det ikke sådan, at det her lige præcis ikke er en lærestreg? Alle dem, der har sat et meget stort beløb ind i danske banker i håb om at få en meget stor fortjeneste, som de stod til at tabe og står til at tabe, hvis krisen fortsætter, redder man nu. Er det konservativ politik? Har De Konservative den opfattelse, at det er idel lykke, at vi bare har fjernet alle forhindringer, så kapitalen kan flyttes over grænserne, som man har lyst til, og hvor man kan jage den højest mulige profit? Er det konservativ politik, at det er godt, at kapitalen bare kan flytte sig uhæmmet rundt, uanset hvad det har af konsekvenser for samfundet?

Kl. 09:49

Formanden:

Så er det hr. Mike Legarth.

Kl. 09:49

Mike Legarth (KF):

Det, Det Konservative Folkeparti er optaget af, er at skabe en stabil banksektor og en tillid til vores banksystem. Vi mener, at det her – hvis vi ikke greb ind – ville ramme alle danskere, og vi kerer os lige meget om dem, uanset om man har en lav indkomst, en mellemindkomst eller en høj indkomst. Jeg er ikke enig i, at det her alene er en redningsaktion for spekulanter. Vores fokus er alene på, at det her rammer alle danskere, hvis ikke vi griber ind. Jeg synes i øvrigt, at påstanden om, at det ikke gavner osv., er forkert, for vi appellerer jo til, at folk skal spare op. Og alle, der sparer op, bliver jo ramt på den her måde. Jo mere man har sparet op, jo hårdere bliver man reelt ramt af den her finansielle krise.

Så må jeg sige til de spørgsmål, jeg har fået fra hr. Frank Aaen, at det virker, som om solen aldrig står op i hr. Aaens univers. Skræmmebilleder og skrækscenarier får vi den ene gang efter den anden. Det bliver lidt trættende i længden, vil jeg sige til hr. Frank Aaen.

Kl. 09:50

Formanden:

Hr. Frank Aaen for sin sidste korte bemærkning til hr. Mike Legarth.

Kl. 09:50

Frank Aaen (EL):

Jeg vil gerne sige til hr. Mike Legarth, at det, jeg spurgte til, i virkeligheden var, om Det Konservative Folkeparti synes, at systemet er i orden.

Man kan sige, at vi jo i forvejen har sikret alle dem, der har 300.000 kr. stående på kontoen, og de, der nu bliver reddet af en statsgaranti, er dem, der har 1 mia. kr., 2 mia. kr., 3 mia. kr. stående på kontoen. Det er jo ikke almindelige mennesker.

Er det virkelig konservativ politik, at milliardærer, der har spekuleret for at tjene penge, skal have statsgaranti for, at de ikke taber dem – og oven i købet have renter, som de har bedt om? Er det konservativ politik, at der bare skal være frie kapitalbevægelser, at det er så vigtigt for samfundet, at kapitalen kan flytte sig derhen, hvor man lige mener at profitten er størst, eller skal der også være et eller andet hensyn til, at samfundet kan beskytte sig mod, at kapitalen bare flyttes rundt efter, hvor man kan tjene mest?

Kl. 09:51

Formanden:

Så er det hr. Mike Legarth.

Kl. 09:51

Mike Legarth (KF):

Det gavner på alle måder nationen, at folk sparer op, og at de bruger deres opsparring til at købe aktier. På den måde stimulerer man erhvervslivet og sikrer investering, og det gavner både den almindelige borger, og det gavner erhvervslivet.

Men jeg forstår da godt, at hr. Frank Aaen forsøger at beskrive vores vestlige samfundsmodel som elendig, hvilket jeg kan forstå han gør. Hr. Frank Aaen er jo kommunist og vil jo gerne have, at vores system bryder sammen, for så kan det kommunistiske styre overtage hele produktionsmateriellet, overtage alle virksomhederne, og så kan vi få borgerløn alle sammen. Men det er altså slet ikke den model, som Det Konservative Folkeparti ønsker.

Kl. 09:52

Formanden:

Tak til hr. Mike Legarth. Så er det hr. Morten Helveg Petersen som ordfører.

Kl. 09:52

(Ordfører)

Morten Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre er en del af den politiske aftale, der ligger til grund for lovforslaget her, hvorfor vi selvfølgelig også kan støtte forslaget. Vi tillægger det stor betydning, at Folketinget er i stand til at vedtage lovforslaget hurtigt. Med det høje tempo, der er på de finansielle markeder, er det vigtigt, at vi fra Folketingets side sen-

der et klart signal om, at vi er parate til at handle, og at vi kan handle hurtigt.

Vi finder samlet set, at det er en god og fornuftig aftale med en god balance mellem de ting, der skal indføres fra Folketingets side, og det ansvar, som sektoren også er med til at tage for at sikre, at vi har en stabil finansiel sektor i fremtidens Danmark.

Det er en utrolig alvorlig situation, som dansk økonomi står i. De advarsler, der lyder fra Nationalbankens side, skal vi tage alvorligt. Vi ser, hvordan der er pres på kronen, og det er jo en ting i den økonomiske politik, som vi ikke har diskuteret i årevis, men det er faktisk kolossalt vigtigt at være opmærksom på, hvad det er, der sker på markederne i øjeblikket, og der er altså et virkelig alvorligt pres på kronen.

Som vi har set, fører det til et rentespænd i forhold til eurolandene, og det er et rentespænd, som skader virksomhederne og forbrugerne, og som skader de husejere, der skal til at betale en højere rente for at kunne bo i deres huse. Vi mener fra Det Radikale Venstres side, at det at nedbringe rentespændet må have en selvstændig og høj prioritet i den økonomiske politik, som skal føres i Danmark fremover.

Generelt set har krisen ført til, at de krav, som vi stiller til os selv og til ansvarligheden i den økonomiske politik, faktisk er blevet forøget som følge af begivenhederne her på det seneste. Så vi finder, at hvis der skal være en lektie i alt det her, er det om noget, at vi skal føre en ansvarlig økonomisk politik. Det lægger vi vægt på i Det Radikale Venstre, og det agter vi selvfølgelig at følge, men vi finder, at det er en fornuftig aftale, der er en god balance, og vi stemmer selvfølgelig for, når vi kommer så langt i behandlingen. Tak.

Kl. 09:54

Formanden:

Ja tak. Og der er ønske om korte bemærkninger fra hr. Frank Aaen.

Kl. 09:54

Frank Aaen (EL):

Nu ved vi alle sammen, at der var nogle grådige bankdirektører i Roskilde Bank, der kørte den bank ned, men at reducere problemet til det tror jeg vi er enige om er for let. Det er mere end bare enkelte direktører, der har været grådige.

Derfor vil jeg gerne spørge, om ikke det er korrekt, at når kæmpestore lande som USA, Frankrig, England og Tyskland – og i den sammenhæng det lille land Danmark – bliver drevet rundt i manegen, som det foregår i øje-

blikket, er det på grund af systemet, nemlig det system med international spekulation, der er blevet skabt, og hvor spekulanter flytter kæmpestore milliardbeløb hen over grænserne og har pumpet værdipapirer op i et niveau, som der slet ikke har været nogen samfundsøkonomisk basis for. Så uanset om Danmark har ført, hvad jeg tror Det Radikale Venstre synes har været en ansvarlig økonomisk politik, bliver vi alligevel ramt på grund af den internationale spekulation, og på grund af at de internationale kapitalmarkeder bare lader pengene flyde derhen, hvor der er mest at tjene, og hvor man pumper tingene op i en helt urealistisk højde, således at boblen revner.

Er det ikke sådan, at det, vi skulle kigge på, er, hvad vi kan gøre ved boblen, hvad vi kan gøre ved bobleøkonomien, i stedet for bare at reparere på den, som det her forslag gør?

Kl. 09:56

Formanden:

Så er det hr. Morten Helveg Petersen.

Kl. 09:56

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg forsøgte ikke at lægge op til en stor ideologisk diskussion om markeds kræfter og afskaffelse af samme, men derimod at have en sådan ret pragmatisk tilgang til, at vi har et stykke helt konkret arbejde, som vi skal foretage her i Folketinget med henblik på at sende et signal til de finansielle markeder om, at vi er parate til at handle med henblik på at sikre stabiliteten.

Men hvis man endelig skal kaste sig ud i en stor ideologisk diskussion, må man sige, at hr. Frank Aaen vel også glemmer at forholde sig til de gevinster, der også er forbundet med nogle finansielle bevægelser over landegrænserne. Kigger man historisk på det og ser, hvordan handel, investeringer og kapital har flydt over landegrænserne, kan man se, at det jo faktisk har været en positiv ting. Men jeg skal skåne tilhørerne for yderligere større ideologiske indlæg i debatten. Vi har et helt konkret stykke arbejde, som vi skal have gjort her i Folketinget.

Kl. 09:57

Formanden:

Ja tak. Og det er hr. Frank Aaen for en sidste kort bemærkning til hr. Morten Helveg Petersen.

Kl. 09:57

Frank Aaen (EL):

Jamen det er jo lige præcis i en situation som den her, vi skal tage den principielle diskussion. Det er jo lige nu, vi kan se konsekvensen af det system, der er bygget op, nemlig at kapital bare

kan flyde frit over grænserne globalt. Så får vi de her spekulationsbobler, som, når de så revner, rammer os alle sammen.

Vi har jo intet imod det, tværtom: Selvfølgelig skal man kunne flytte penge fra et land til et andet; både som turist og som virksomhed, der ønsker at opbygge en virksomhed i et andet land. Det har vi ikke noget problem med.

Det, der er kernen i det, vi ser lige nu, er jo, at spekulanter flytter milliarder af kroner rundt. Nogle gange bliver der af den samme spekulant dagligt flyttet milliarder af kroner – det er det, man kalder dag til dag-lån, hvor lånene bare susser frem og tilbage, frem og tilbage, og det er det, der er med til at skabe det der hysteriske og helt urimelige finansielle marked, der altså gang på gang kollapse enten i nogle regioner eller globalt.

Synes Det Radikale Venstre ikke, at man godt kan have fri bevægelse af kapital, når det har et fornuftigt formål, men at man sætter ind over for spekulation som den, vi f.eks. ser følgerne af i øjeblikket?

Kl. 09:58

Formanden:

Det svarer hr. Morten Helveg Petersen på – på 1 minut.

Kl. 09:58

Morten Helveg Petersen (RV):

Altså, jeg ved ikke, om det var et glødende indlæg for, at Danmark skulle tilslutte sig euroen eller andre, skal vi sige, sådan internationale foranstaltninger netop for at modvirke nogle af de ting, som hr. Frank Aaen beskriver. Vores indfaldsvinkel til det her er, at eftersom kapitalmarkederne jo i allerhøjeste grad er globale, er internationale – de her strømme flytter sig over landegrænserne med høj hastighed – så stiger kravene til samarbejde mellem landene også. Derfor synes vi i øvrigt, at det at være medlem af euroen faktisk vil være til fordel for os alle. Hvorfor? Netop fordi man jo faktisk hermed forsøger at etablere forpligtende samarbejder, der modvirker nogle af de ting, som hr. Frank Aaen har skitseret i sit korte spørgsmål.

Kl. 09:59

Formanden:

Tak til hr. Morten Helveg Petersen. Og så er det hr. Frank Aaen – denne gang som ordfører.

Kl. 09:59

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Nu er Frankrig og Tyskland sådan set med i euroen, og det er nogle af de lande, der sammen

med England er hårdest ramt af den finansielle krise. Så det var da et rigtig dårligt råd, hr. Morten Helveg Petersen kom med der. Der er ikke noget, der tyder på, at euroen på nogen måde skulle begrænse spekulationer og kriser. Euroen gør det tværtom nemmere at flytte penge rundt og er dermed med til at fremme, at der kommer kriser. Og det er det, jeg synes er lidt mærkeligt, nemlig at ingen af de ordførere, der hidtil har haft ordet, har forholdt sig til, at det præcis er det økonomiske system, hvor man bare lader pengene flyde hen over grænserne efter spekulanter for godt befindende, der på den måde driver os rundt i manegen. Det kan nogle gange være i ulandene, det kan nogle gange være i de udviklede lande som det, vi ser i øjeblikket.

Jeg kan ikke forstå, at der ikke er én eneste, der har forholdt sig til det principielle problem, at det er de fri kapitalbevægelser, der skaber de der kriser, og når man så bare hælder penge ned i det system, så har man allerede skabt den næste krise. Det må man da forholde sig til i stedet for bare at jappe det igennem. Men nu skal det bare jappes igennem, og der er ikke nogen løsning, der er ingen, der ved, hvordan det går på mandag. Det afgøres jo slet ikke her i Danmark, hvad der sker på mandag, det afgøres globalt, hvad der sker på mandag. Man skal ikke tro, at den her pakke skulle have nogen som helst indflydelse i retning af, om krisen forværres på mandag, eller om der kommer et lille opsving. Jeg ved godt, at alle vil stå her og sige juhu, det virkede, vi lavede vores pakke. Hold op! Jeg skal nok lade være med at sige på mandag, at det er pakkens skyld, at krisen forværres, hvis det er det, der er tilfældet.

Det, der er hovedproblemet med det, vi ser i dag, er, at man lader, som om man løser noget, men man løser ikke noget som helst. Hvis det har nogen virkning overhovedet, er det bare med til at skabe grundlaget for den næste krise. Jeg synes, det er en skam, at man har så travlt med at få det vedtaget, at man ikke har tid til at debattere det mere principielle.

Det, vi er optaget af, er, hvordan vi hjælper de mennesker, der kommer i klemme. Vi har f.eks. fremsat forslag om, hvordan boligejere skal have hjælp, hvis de kommer i klemme. Vi har sågar fremsat et forslag om boligsikring for boligejere, der kommer i klemme. Vi siger så godt nok, at de må aflevere penge tilbage, hvis de får en værdistigning på boligen senere, men vi synes, vi er nødt til at tage hånd om de boligejere, der kommer i klemme. Vi har foreslået, at kommer der et

hus på tvangsauktion, skal staten have ret til at give et bud, der ligger 1 kr. over det, huset går for på tvangsauktionen. På den måde sikrer vi familien huset, hvis den ønsker at blive boende i huset som lejere, så den ikke bliver tvunget til at flytte i forbindelse med en tvangsauktion, så børnene skal skifte skole og kommer langt væk fra deres venner. Det er jo konkrete tiltag, der hjælper nogle, der kommer i klemme.

Vi ønsker, at den almene boligsektor skal have et løft, for når boligboblen blev så stor, specielt i København og Århus, var det, fordi den her regering havde sat det almene boligbyggeri fuldstændig i stå og stjålet pengene fra Landsbyggefonden. Når der bliver stigende arbejdsløshed og bygningsarbejdere bliver arbejdsløse, må vi træde til og sørge for at sætte gang i renoveringen af de skoler, der ellers ikke bliver renoveret, fordi regeringen har dikteret alt for stramme budgetter ude i kommunerne. Det må vi gøre i stedet for bare at se til og sige, at vi nu har løst tingene med det, der sker i dag og i morgen. Det kan også hjælpe anlægsvirksomheder, som ellers er ved at få store problemer, på grund af at byggespekulanter er ved at få det hele brudt ned.

Så vil jeg til al den snak, vi har hørt hidtil, også fra finansministeren, om, at vi ikke har penge nok, sige: Det argument synes jeg ikke rigtig holder, det tror jeg vi må være fri for at høre i lang tid fremover. Her flyder milliarderne ud af kassen uden videre, samtidig med at man ikke havde råd til at sørge for, at SOSU-assistenterne fik et lønløft og vi fik mere ligeløn, samtidig med at kommunerne ikke fik de penge, de har brug for. Nej, det skal man holde op med!

Vi er nødt til at have kontrol med kapitalbevægelserne. Det mest enkle forslag, vi har, og som der bør arbejdes for internationalt, er indførelse af en Tobinskat, hvor vi lægger en lillebitte afgift, der ikke rammer almindelige, fornuftige pengetransaktioner, men kun rammer de der spekulative megatransaktioner fra dag til dag, som straks vil holde op, hvis vi bare lægger 0,001 pct. skat på de transaktioner.

Vi ønsker, at man også går i gang med at overveje, hvordan vi får en spekulationsfri finansiel sektor. Det var dumt af staten at sælge afdelingen i Roskilde Bank, så de kan blive udsat for nye spekulationer og måske et nyt krak. Det vil da være fuldstændig hen i vejret, hvis Roskilde Bank skulle igennem et nyt krak, fordi det nu er solgt til private pengeinstitutter. Staten skulle da have beholdt de pengeinstitutter og så

sagt til roskildeborgerne: Vi sørger for, at jeres bank bliver drevet videre på fornuftig vis, så I kan låne de penge, I har brug for, så I kan have jeres penge stående i tryghed uden at være bange for, at en ny spekulant går ind og ødelægger det hele. Vi skal i det hele taget, f.eks. også på boligområdet, tilbage til dengang, hvor vi havde en spekulationsfri finansiering af boliger.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg synes, man skal bruge situationen her til at tænke på, at vi skal have lavet en helt anden form for finansiel sektor. Hvis den finansielle sektor er så vigtig, som der er lagt op til her, skal den jo ikke bare være privat, vel?

Kl. 10:04

Formanden:

Tak. Der er et ønske om en kort bemærkning fra hr. Flemming Damgaard Larsen.

Kl. 10:04

Flemming Damgaard Larsen (V):

Nu har hr. Frank Aaen adskillige gange her under debatten og også før debatten henvist til Roskilde Bank-situationen og sagt, at det alene er spekulanter, vi tager hensyn til med det, vi nu laver. Men hvor kan hr. Frank Aaen vide det fra? Det er jo således med hensyn til Roskilde Bank – det har vi fået oplysninger om i Finansudvalget – at en af de fire største indskydere, der blev hjulpet, havde et indestående på 1,3 mia. kr., og så var der tre med indestående på mellem 0,5 mia. kr. og 1 mia. kr. Men tror hr. Frank Aaen virkelig, at det er spekulanter? Næh, situationen er nok den, at det er pensionskasser, arbejdsløsheds-kasser, boligselskaber, kommuner, regioner – altså almenhedens penge, vil jeg kalde det, og ikke spekulanters penge.

Af hensyn til fortroligheden kan vi selvfølgelig ikke få oplyst, hvem det er. Men det ved hr. Frank Aaen åbenbart, og der vil jeg gerne vide, hvorfra hr. Frank Aaen ved, at det er spekulanters og ikke almenhedens penge, f.eks. pensionskassers, arbejdsløsheds-kassers, boligselskabers, kommuners og regioners penge.

Kl. 10:06

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 10:06

Frank Aaen (EL):

Det svar, der her bliver henvist til, kender jeg selvfølgelig ganske udmærket, for det er mig selv, der har stillet spørgsmålet. Og det gjorde jeg for at prøve at afdække, hvad det her drejer sig om. Det viser sig, at langt den største del af dem, garantien kommer til at omfatte i Roskilde

Bank, er indskydere, der har mere end 50 mio. kr. stående på kontoen. Vi har fået et nyt svar – jeg har prøvet at få opklaret det, men den ene dag var det 1,3 mia. kr., og næste dag var det 1,8 mia. kr., og det viser, at man har meget styr på tingene! Men lad os sige, at det i hvert fald handler om langt over 1 mia. kr. Der vil jeg bare sige, at det vil vi ikke være med til at støtte. Jeg kan ikke forstå, at det er Venstres politik, at vi skal gå ind og holde hånden under mennesker, som har 1,8 mia. kr. stående i Roskilde Bank for at tjene en masse penge. Og de *har* tjent penge, og derfor må de også bære tabet, når der er et tab, og det tror jeg er ganske almindelig Venstre-politik.

Kl. 10:07

Formanden:

Der er yderligere en kort bemærkning fra hr. Flemming Damgaard Larsen.

Kl. 10:07

Flemming Damgaard Larsen (V):

Det er jo således – og det har vi også fået oplyst – at den forrentning, der sker af disse indskudskapitaler, er en forrentning på under 6 pct. Tror hr. Frank Aaen virkelig, at spekulanter vil nøjes med 6 pct. om året på et aftaleindskud?

Kl. 10:07

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 10:07

Frank Aaen (EL):

Nu ved jeg ikke – det ved hr. Flemming Damgaard Larsen sikkert mere om end jeg – hvor grådige spekulanter er, og hvor meget der skal til, for at man er en rigtig god spekulant. Jeg siger bare, at når folk placerer penge i en bank – og i den forbindelse er jeg ligeglad med, om det er en pensionskasse, der er gået ud og har spekuleret med medlemmernes penge, eller om det er en eller anden hedgefond, kapitalfond, der har sat penge ind, det rører mig sådan set ikke – og jagter en stor rente og derfor skyder et stort beløb ind, selv om de mener, der er en risiko, og derfor kræver en større rente end den normale, så må de også betale tabet, når det kommer.

Det er, vil jeg sige til hr. Flemming Damgaard Larsen, helt elementær liberalistisk politik, jeg står her og prædiker. Jeg kan ikke forstå, at det er en socialist, der skal stå og fortælle en liberalist, hvad der er liberalismens principper, men det ser ud, som om man, når der holdes festtaler, holder fast ved de liberalistiske principper, men når det er vennerne, der kommer i klemme, siger man alligevel: O.k., du får penge.

Kl. 10:08

Formanden:

Så er det hr. Klaus Hækkerup for en kort bemærkning til hr. Frank Aaen.

Kl. 10:08

Klaus Hækkerup (S):

Hr. Frank Aaen svarede jo ikke på det spørgsmål, der blev stillet. Hvor ved hr. Frank Aaen fra, at det er en spekulant, der er tale om? Hvor ved hr. Frank Aaen fra, at der her ikke er tale om et beløb, der overføres fra én sund og veldrevet erhvervsvirksomhed til en anden veldrevet erhvervsvirksomhed, og som tilfældigt er endt i Roskilde Bank den dag? Hvor ved hr. Frank Aaen det fra?

Hele hr. Frank Aaens argumentation er bygget op om, at det er spekulanter, der tjener på det her, men der er jo tusindvis af hæderlige og ordentlige foretagender, tusindvis af hæderlige og ordentlige virksomheder, der dagligt overfører penge. Hvor er det grundlag, som gør, at hr. Frank Aaen kan stå op på talerstolen og gang på gang i den offentlige debat sige, at han ved, at det her er spekulanter? Hvor ved hr. Frank Aaen fra, at det her ikke er ordentlige og hæderlige folks penge, der er på vej til at komme i klemme?

Kl. 10:09

Formanden:

Hr. Frank Aaen.

Kl. 10:09

Frank Aaen (EL):

Jamen jeg mener sådan set også, at offentligheden og staten har krav på at få at vide, hvem det drejer sig om. Når staten skal putte penge i det for at redde nogle indskud, burde man som minimum kunne få at vide, hvem det er, vi redder. I alle andre tilfælde, hvor vi propper penge i noget, får vi at vide, hvem der får pengene, og det burde vi også her, men der har man en eller anden banklovgivning, der siger, at milliardærens navn må vi ikke have lov til at høre.

Der er ingen tvivl om, at der kan være fornuf-tige virksomheder, som kommer i klemme, det er jeg med på. Vi har heller ikke på nogen måde afvist, at man skulle gå ind og redde og hjælpe de sunde dele af Roskilde Bank. Men det, at man bare siger, at det er lige meget, hvor mange penge folk har sat i banken, og at de har aftalt sig til en særlig høj rente, vil vi ikke være med til; dem vil vi ikke bare holde hånden under. Vi forhandler gerne, om man skulle beskytte for mere end de 300.000 kr., der i forvejen er beskyttet af Indskydergarantifonden, så man også beskytter alle

pensionsopsparinger og forskellige andre formål.

Så spørges der, om vi skulle forhøje det beløb? Gerne for vores vedkommende, men bare at sige, at vi skal til at betale til dem, der har 1 mia. kr. i indtægt, vil vi ikke være med til. Det mener jeg ikke skatteyderne ikke betale for.

Kl. 10:10

Formanden:

Så er det hr. Klaus Hækkerup for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 10:11

Klaus Hækkerup (S):

Jeg synes, det er en meget underlig begrundelse, hr. Frank Aaen bruger.

Hvis der f.eks. er en kommune eller en region, der har et beløb på 1,2 mia. kr., som de skal have anbragt i 10 dage, inden de skal foretage lønudbetaling, er der så noget galt i, at de forhandler sig frem til en bedre rente? Bliver de derfor spekulanter? Bliver de derfor sådan nogle fæle fyre, så pengene bare skal skæres væk, eller er det i virkeligheden ikke godt købmandskab hos den pågældende offentlige forvaltningsmyndighed eller den pågældende private virksomhed? Er det virkelig Enhedslistens opfattelse, at man bare skal lægge sig fladt ned og tage den rente, som banken tilbyder, og at hverken det offentlige, a-kasser eller private virksomheder skal prøve at forhandle sig frem til en bedre rente?

Jeg har stadig ikke fået svar på mit spørgsmål, og der er heller ikke kommet svar på det spørgsmål, hr. Flemming Damgaard Larsen stillede. Hvor ved hr. Frank Aaen det fra? Det er rigtigt, at vi ikke kan få oplysninger, for der er selvfølgelig bankhemmelighed, men hvor ved hr. Frank Aaen det fra, når han gang på gang i denne debat påstår, at de er spekulanter? Hvor ved han det fra?

Kl. 10:12

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen.

Kl. 10:12

Frank Aaen (EL):

Det ved jeg, fordi det problem, som man har sagt Danmark har, er, at vi ikke er i stand til at tiltrække kapital fra udlandet. Jeg har hørt, at danske banker – det gælder også Danske Bank – har lånt helt op til 1.500 mia. kr. i udlandet, så det er altså ikke de her små, søde virksomheder, som hr. Klaus Hækkerup taler om: 1.500 mia. kr., som er lånt i udlandet – er de penge blevet lånt til at drive almindelig bankvirksomhed i Dan-

mark? Nej, det er de ikke. Det er alle sammen brugt til at spekulere i udlandet.

Danmark har penge nok, men pengene er en del af den finansielle sektor, hvor man henter penge ind og straks sender dem videre. Og hvor ved jeg så det fra? Jo, det er, fordi jeg kender i hvert fald ét konkret eksempel. Danske Bank havde 5,6 mia. kr. til gode i det drakkede finansselskab Lehman Brothers i USA. Hvorfor har Danske Bank 5,6 mia. kr. stående i en spekulationsbank i USA? Nu skal vi hjælpe den med ikke at tabe dem. Det hænger ikke sammen.

Kl. 10:13

Formanden:

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en kort bemærkning.

Kl. 10:13

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg håber, hr. Frank Aaen kan mærke, at vi meget gerne vil debatten, og noget af det, som jeg gerne vil udfordre hr. Frank Aaen lidt med, er, at han sagde i sit ordførerindlæg, at han vil et helt andet finansielt system, for det, der er galt her, er helt grundlæggende, at det finansielle system, vi kender i dag, er helt skævt og helt galt. Så kom han i øvrigt med nogle bud på noget bolig sikring til nogle husejere, og det er vel ikke det, han mener med, at det finansielle system i princippet er helt galt.

Det, jeg er ude efter, er lige at give hr. Frank Aaen et minut til at hjælpe os på vej med, hvad det helt konkret er for et finansielt system, vi skulle indføre nu i den situation, vi står i, og som efter hr. Frank Aaens opfattelse ville løse situationen.

Kl. 10:14

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen.

Kl. 10:14

Frank Aaen (EL):

Tak for det. Der er to elementer i det, jeg prøvede at skitsere. Det ene er, hvordan vi direkte og konkret hjælper de mennesker, der kommer i klemme, f.eks. de familier, der står over for at miste deres hus, fordi renten stiger og de bliver arbejdsløse. Det er det ene element.

Det andet element er, hvordan vi stopper den spekulation, der foregår, og som altså foregår med de mange hundrede milliarder, der flyder hen over grænserne i jagten på at tjene lidt ekstra. Her foreslår vi en Tobinskat, dvs. den lille bitte afgift, der gør, at de fornuftige handler stadig væk kan foregå, mens spekulationen stopper, fordi man ikke tjener på den.

Vi foreslog også noget så revolutionært som at genindføre den gamle realkredit. For 20 år siden var realkrediten fælleseje, enten ejet af lånerne eller lejet af selvejende virksomheder, og ingen skulle tjene på realkrediten. Nu er den desværre blevet solgt til Danske Bank og andre store banker, som tjener milliardbeløb hvert eneste år og bruger pengene til at spekulere for. Vi synes, det var meget bedre at genindføre den gamle realkredit, der kun havde ét formål, nemlig at sørge for, at boligejerne fik et godt og billigt lån.

Kl. 10:15

Formanden:

Så er det hr. Kristian Thulesen Dahl for en sidste kort bemærkning, og jeg kan oplyse, at både hr. Mike Legarth, hr. Jacob Jensen og hr. Ole Sohn har bedt om korte bemærkninger herefter. Men nu er det hr. Kristian Thulesen Dahl.

Kl. 10:15

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg anerkender, at på et minut er det svært at redegøre for et helt nyt finansielt system. Hr. Frank Aaen valgte så at bruge halvdelen af tiden på at sige, at hvis almindelige mennesker kommer i klemme som følge af den finansielle ustabilitet, vi står med nu, skal de sende regningen herind, og så skal de have dækket deres tab, kunne jeg forstå.

Vil det sige, at hr. Frank Aaens bud er, at hvis man oplever, at renten på billånet i banken stiger, skal man kunne sende den ekstra regning for rentebetalingen på billånet i banken herind, og så skal staten betale den regning? Og vil det så i givet fald ikke være en betaling til banken? Det er jo banken, der har en ret til at få nogle penge, bl.a. gennem rentebetaling, for at få dækket de omkostninger, som banken har ved finde de penge, den har brug for til billånet. Det er bare for at finde helt ud af, hvad hr. Frank Aaens præcise anvisning på, hvad alternativet til at løse den situation, vi står i, er.

Kl. 10:16

Formanden:

Det er hr. Frank Aaen.

Kl. 10:16

Frank Aaen (EL):

Jeg forholdt mig ret direkte til de boligejere, som kommer i klemme. Hvis de får boligsikring som boligejere og de senere får en værdigevinst i deres bolig, skal de betale tilbage, for vi vil ikke finansiere værdistigninger i boliger.

Hvad angår erhvervsvirksomheder, foreslår vi – nu bliver der gjort lidt morskab ud af det –

at for f.eks. den økolog, som vi så i går aftes i fjernsynet, og som ikke længere kunne låne penge i sin bank til et fornuftigt projekt, må staten lave en kreditfacilitet, så den pågældende kan gå derhen og få belant sit fornuftige projekt, for vi kan godt se et problem med, at tingene sner til. Men det er klart, at almindelige forbrugslån må man selv klare. Det er ikke noget, vi mener samfundet skal have ansvaret for. Men de steder, hvor det stopper fornuftige økonomiske projekter, og de steder, hvor folk trues med at kunne miste deres hjem, vil vi gerne gå ind og hjælpe.

Kl. 10:17

Formanden:

Så er det hr. Mike Legarth for en kort bemærkning.

Kl. 10:17

Mike Legarth (KF):

Nu er vi jo vant til, at hr. Frank Aaen beskylder os alle sammen for ikke at svare på de spørgsmål, der bliver stillet her. Nu har han selv haft sin ordførertale, og der er stillet en række begavede spørgsmål, som vi ikke har fået svar på, bl.a. det sidste fra hr. Kristian Thulesen Dahl. Der bliver hele tiden fra hr. Frank Aaens side henvist til boligejere, men der findes jo en masse andre former for finansiering.

Men nu vil jeg give hr. Frank Aaen mulighed for pay back time ved at stille ham et simpelt spørgsmål, som hele den her debat jo er hængt op på: Hvordan definerer man en spekulant?

Kl. 10:18

Formanden:

Hr. Frank Aaen, og inden for 1 minut.

Kl. 10:18

Frank Aaen (EL):

Det er dem, der kun flytter rundt med deres penge med ét formål, nemlig hele tiden at jage den højest mulige profit. De, der flytter penge rundt og låner penge for at kunne finansiere en erhvervsvirksomhed, og som har brug for en kassekredit eller alt muligt andet, skal selvfølgelig have lov til det.

Jeg må indrømme, at hvis ikke man her i Folketinget er klar over, at der hver dag flyttes måske 1.000 mia. dollar hen over grænserne, der ikke har noget som helst fornuftigt formål, andet end at de, der har pengene, prøver at jage en lidt højere profit, og hvis man ikke er i stand til at indse, at det foregår, og at det ikke har nogen som helst samfundsgavnlig effekt, så har man altså ikke rigtig forstået, hvad det er, der foregår

ude på de finansielle markeder. Og det vil vi gribe ind over for, for det er spekulation.

Men det almindelige, fornuftige, når folk f.eks. skal ud at rejse eller de skal investere i en virksomhed, har ikke noget med spekulation gøre, selvfølgelig ikke.

Kl. 10:19

Formanden:

Hr. Mike Legarth for yderligere en kort bemærkning.

Kl. 10:19

Mike Legarth (KF):

Ganske som forventet fik jeg ikke noget svar, ligesom de andre spørgere ikke har fået noget svar fra hr. Frank Aaen. Og det er, fordi der ikke er noget svar på den kritik, som hr. Frank Aaen selv har rejst, og det er jo totalt selvmodsigende.

Den model, vi har fremlagt, og den hjælpepakke, der her er bragt i forslag, og som der er bred opbakning til, er det, der skal til for at motivere vores erhvervsliv og vores vestlige samfundsmodel, som vi står last og brast om.

Kl. 10:20

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen for en kort bemærkning.

Kl. 10:20

Frank Aaen (EL):

Det er jo altid smart at sige, at man ikke har fået svar. Det, vi har sagt, er helt enkelt, at de der spekulative forretninger, der foregår, ved at man flytter penge fra et land til et andet bare for at få måske 0,001 pct. mere i rente, og så giver man det op med 50, er spekulation. Og jeg har sagt noget om, hvordan vi kan stoppe det. Hvis vi for alle de der transaktioner, der foregår fra dag til dag, lægger en lillebitte skat, en Tobinskat, der kan bruges til ulandsbistand – har vi også foreslået – så holder det op, for så er det kun de sunde og fornuftige transaktioner, der har grund i realøkonomien, der bliver gennemført, hvori- mod de rent spekulative holder op. På den måde – det vil jeg også gerne sige til De Konservative – kan vi i virkeligheden bare overlade det til markedet. Så kan de selv vurdere, om det er en fornuftig investering, som de gerne vil betale en lillebitte afgift for i forbindelse med at flytte pengene over landegrænsen, eller om det er en spekulation, som de taber på, fordi de skal betale afgift.

Kl. 10:21

Formanden:

Tak. Så er det hr. Jacob Jensen for en kort bemærkning. Bagefter slutter vi af med hr. Ole Sohns korte bemærkninger.

Kl. 10:21

Jacob Jensen (V):

Nu kan jeg oplyse hr. Frank Aaen om, at her står en spekulant. Jeg er en af de mange småsparere, som jo selvfølgelig også kigger rundt på bankmarkedet for at finde ud af, hvordan man kan få ½ pct. eller måske 1 pct. mere i forrentning af de få indeståender, som man nu engang har som småsparere.

Jeg forstår ikke, hvorfor hr. Frank Aaen er så sur og tvær over det her forslag, for der er da elementer, som jeg er sikker på at hr. Frank Aaen også kan støtte, bl.a. forbuddet mod i en 2-årig periode at indføre aktieoptionsprogrammer. Men mit spørgsmål til hr. Frank Aaen er sådan set ganske kort: Er det virkelig Enhedslistens opfattelse, at man kan udvikle et samfund og en finansiell sektor ved at begrænse, at kapitalen kan flyde rundt der, hvor projekter og investeringer kan finde sted? Er det virkelig Enhedslistens opfattelse, at det vil være med til at skabe en dynamik i det danske samfund til glæde for os alle sammen, og at det vil skabe arbejdspladser, at man simpelt hen lægger begrænsninger på, hvordan kapitalen kan flytte derhen, hvor den kan tjene folk bedst?

Kl. 10:22

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen.

Kl. 10:22

Frank Aaen (EL):

Jeg gør opmærksom på, at småsparerne er beskyttet med gældende lovgivning. Vi vil også gerne forbedre den, så det er højere beløb end de 300.000 kr., der er beskyttet i dag. Intet problem med os.

Til det der om, hvorvidt vi vil begrænse, at kapital flyttes rundt, vil jeg sige, at man godt kan følge med i debatten og høre, hvad der bliver sagt. Jeg har sådan set sagt det modsatte, nemlig at alle fornuftige transaktioner af penge hen over grænserne selvfølgelig skal have lov til at foregå. Det eneste, vi ønsker at begrænse, er de spekulative transaktioner, hvor 100 mia kr. sendes frem og tilbage, nogle af dem flere gange om dagen bare for at jage en lille rentefordel. Der har vi sagt, at det stopper vi meget effektivt ved at pålægge det en ganske lillebitte afgift, som ikke er stor, hvis man flytter penge en gang,

men som bliver kæmpestor, hvis man flytter pengene hver eneste dag i et helt år, og så holder det usunde op, og det sunde kan få lov at fortsætte.

Kl. 10:23

Formanden:

Så er det hr. Jacob Jensen, sidste korte bemærkning.

Kl. 10:23

Jacob Jensen (V):

Jeg skal bare forstå det korrekt. Det forslag, som Enhedslisten nu kommer frem med, er, at der skal lægges afgift på, at man kan flytte midler hen, hvor der er behov for dem. Verdenssamfundet, det danske samfund, EU og andre steder er bygget op omkring, at der er fri kapitalbevægelighed – det er i hvert fald det princip, vi hylder i EU. Og jeg tror faktisk, at langt de fleste danskere også godt kan se fornuften i, også helt almindelige danskere, også dem, som ikke har de store midler, at de faktisk kan få finansieret deres boliglån, deres billån, og den likviditet, der skal til, skal jo tilføres de banker, som skal låne pengene ud.

Så der er jo ikke tale om, at vi forsøger at spænde nettet ud under nogle store kapital- og investeringspekulanter, som vil tjene en rentemarginal, nej, der er tale om, at vi sikrer en stabilitet og en ro og en likviditet til helt almindelige danskere, så de kan få finansieret deres boliglån, deres billån og deres uddannelseslån. Er det virkelig det, som hr. Frank Aaen vil begrænse for danskerne med en ekstra afgift?

Kl. 10:24

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen.

Kl. 10:24

Frank Aaen (EL):

Når der svares på spørgsmål, er der altid fare for, at svareren ikke er klar, eller at den, der modtager svaret, ikke forstår svaret. Jeg prøver en gang mere: Skal man låne til sin bolig, så gør man det ganske få gange i sit liv, og det betyder en lillebitte afgift intet som helst sammenlignet med alle de andre udgifter, man har ved at belåne en bolig. Skal en virksomhed investere i en udvidelse af en fabrik i et andet land, så spiller en lillebitte afgift ingen som helst rolle i forhold til de øvrige udgifter, der er ved sådan et projekt. Men hvis en spekulant ønsker at flytte de samme penge frem og tilbage dagligt i et helt år bare for at score en lille rentegevinst og dermed altså også udløser de bobler, vi har set adskillige gange, og hvor det er sådan, at når boblen sprin-

ger, rammer det os alle sammen, så siger vi, at det behøver vi altså ikke at se på, det kan vi stoppe ganske effektivt, for den skat vil stoppe den trafik. Og derfor forstår jeg ikke, at Venstre ikke bare synes, at det er en god idé. Vi stopper det usunde og lader det sunde fortsætte.

Kl. 10:25

Formanden:

Så er det hr. Ole Sohn for den næstsidste korte bemærkning fra salen.

Kl. 10:25

Ole Sohn (SF):

Jeg synes sådan set, det er en meget interessant debat, der har udspringet sig mellem Enhedslisten og en række ordførere. Men der er noget, jeg synes står tilbage, og det er, at det ligesom er to forskellige ting, vi snakker om.

Der er jo spørgsmålet om, hvordan vi sikrer, at vi får begrænset skaderne af den finansielle krise, vi står midt i. Og det er jo ikke noget, vi skal gøre i næste uge eller i november eller december eller i 2009; det skal vi sådan set gøre fredag den 9. oktober.

Enhedslisten har jo ret i, at det er rigtigt og det vil være fornuftigt at lave nogle reguleringer af det internationale kapitalmarked; det er faktisk blevet så rigtigt, at man kan få selv borgerlige til at sige det – men så er man alligevel uenige om, hvordan det skal være.

Men jeg synes bare, at Enhedslisten også skylder at sige til dem, der nu lytter med, at den her bankkrise jo ikke kun handler om spekulanter. Der er nogle spekulanter, som også får lidt glæde af det her, men det er jo ikke kun spekulanter, der bruger bankerne. Det er jo sådan set ganske almindelige lønmodtagere og virksomheder, som nu står over for at måtte fyre folk. Og der tror jeg inderst inde også hr. Frank Aaen mener, det er lidt uansvarligt, hvis man bare skal sige: Det blæser vi på, fordi vi har nogle langsigtede mål, som vi ikke kan få opfyldt.

Kl. 10:26

Formanden:

I stedet for at svare ønsker hr. Frank Aaen en anden omgang for at have lidt længere taletid, og det er bevilget.

Kl. 10:26

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Ja, for selvfølgelig vil jeg svare; det er jo klart.

Altså, vi er kommet med adskillige elementer. Jeg tror, at vi er det parti – jeg ved det – der har lagt flest forslag frem til, hvad der skal gøres i den aktuelle krise.

Det, vi har lagt frem, er: Hvordan hjælper vi dem, der konkret kommer i klemme? Jeg talte om boligejere før; jeg talte om erhvervsvirksomheder; jeg talte om dem, der har brug for den almindelige daglige bankforretning. Dem hjælper vi gerne. F.eks. skulle vi have beholdt Roskilde Banks afdelinger i statens eje for at bruge dem som udgangspunkt for almindelige bankforretninger, sådan at vi skaber den tryghed.

Vi har haft forslag til: Hvordan bremser vi her og nu krisens hærgen? Der er Tobinskat, der er andre forslag til at regulere kapitalbevægelser. Det er jo altså ikke mere end 20 år siden, at der var et helt system af muligheder for at kontrollere kapitalbevægelser, f.eks. at man bremsede kortsigtede investeringer, mens man tillod langsigtede investeringer, og det er der, hvor vi også taler om Tobinskat, og det ved jeg at SF og vi er fuldstændig enige om er en god ting.

Så har vi ud over at adressere det helt aktuelle sagt noget andet – og man kan sige, at fundamentet der er, at spekulanterne må sejle deres egen sø; de tog en chance, og de må så også bære tabet på samme måde, som de har skrabet gevinsten ind. Almindelige mennesker skal hjælpes på den korte bane, selvfølgelig. Vi skal have forebygget nye kriser ved at begrænse kapitalbevægelser.

Så skal vi have opbygget en helt anden spekulationsfri finansiel sektor. For den finansielle sektor er af afgørende vigtighed for os alle sammen – det kan vi se lige i øjeblikket – og derfor er det dybt godnat, at vi fuldstændig har overladt den til private. Så må vi hellere se på, om vi ikke skal have større fællesskab ind i den. Og der vil jeg henvise til, at realkreditlen for få år siden var fælleseje uden aktionærer, hvor man kun skulle drage omsorg for gode, billige og sikre lån til boligejerne og ingen skulle tjene på det. Det er jo blevet sådan i dag, at der tjenes milliarder på boligfinansiering.

Vi har allerede i dag ATP som et godt alternativ til de private pensionsvirksomheder. Lad os da udvide ATP's virksomhed i stedet for, at det er Danica, der skal tjene 1 mia. kr. til Danske Banks aktionærer hvert eneste år på folks pension. Lad os opbygge et system af fællesejede banker. Og det har vi jo også haft.

Vi havde jo i sin tid GiroBank. Og det er jo ikke revolution, jeg står og snakker om her; det er i virkeligheden på nogle områder bare at gå tilbage til ting, vi har kendt. For bare få år siden havde vi jo her i landet GiroBank, der leverede gode og fornuftige bankydelse til alle alminde-

lige borgere, og som havde filialer over hele landet, nemlig på posthusene. Det kan vi også genindføre, hvis vi vil.

Derfor er der muligheder for at tænke helt anderledes. Og der er jo i virkeligheden ikke noget bedre tidspunkt at begynde at tænke anderledes, end når der er en krise, for så er det, at alle godt kan se – og det ved jeg jo at SF og vi er helt enige om – at der er noget galt, og at der skal laves om.

Derfor siger vi jo også, at i stedet for at prøve at finde en løsning her og nu, der sådan set bare pumper systemet op ved at sende penge ud til dem, der har flest, så lad os adressere det, at der er almindelige mennesker, som er kommet i klemme, og lad os begynde at tænke over, hvordan vi kan forebygge, at nye kriser rammer os alle sammen. For vi har jo den opfattelse: Lad spekulanterne bare tørre hinanden, det er ikke noget problem; det er kun, når det rammer os andre, at det er et problem.

Kl. 10:30

Formanden:

Så er det hr. Ole Sohn for en kort bemærkning.

Kl. 10:30

Ole Sohn (SF):

Jamen jeg tror ikke, at debatten kan føre så meget videre, for der er i hvert fald en afstand mellem vores virkelighedsopfattelser. For der er jo sådan set mange almindelige virksomheder og lønmodtagere, der står med et problem, som skal løses i dag.

Ja, der er mange af de perspektiver, som hr. Frank Aaen kommer med, som ligger i forlængelse af, hvad vi har foreslået tidligere om en regulering af det internationale kapitalmarked og en styrket kontrol fra Finanstilsynets side. Men problemet er bare, at det er her og nu, der skal findes nogle løsninger; det er i dag. Og nu har Enhedslistens ordfører stået her i adskillige minutter og ikke givet andet svar, end at alle, der har penge i bankerne i dag, er spekulanter, og at de kan sejle deres egen sø, og det er jo faktisk en hån mod temmelig mange virksomheder og lønmodtagere, som står i problemer til halsen.

Kl. 10:31

Formanden:

Ja tak. Og så er der en sidste kort bemærkning fra hr. Frank Aaen, før det er hr. Anders Samuelson som ordfører.

Kl. 10:31

Frank Aaen (EL):

Jamen havde man da bare indført en grænse, så man sagde, at det var et beløb op til en vis græn-

se, der blev dækket ind, i stedet for at der ingen grænse er.

Vi aner jo i virkeligheden ikke, hvilke bomber der ligger ude i det finansielle system, og hvor mange milliarder det er, skatteyderne lige pludselig kan komme til at hænge på med det forslag, vi vedtager i dag. Det er jo det, der er problemet. Det er jo en blankocheck, der udskrives, som vi ikke ved hvad kommer til at koste, og det kan jeg ikke forstå at SF bare står og smiler over.

Så er det jo ikke korrekt, at vi ikke vil gøre noget. Vi har haft en lang række konkrete forslag til, hvad man kan gøre. Men det, vi kan konstatere, er, at det, man prøver at vedtage i dag og i morgen tidlig, jo i hvert fald indtil videre har vist sig ikke at virke. Jeg kan ikke forstå, at man er så stolt over det, man er ved at køre igennem her. Der er jo ikke noget, der tyder på, at det kommer til at virke.

Vi kommer med nogle forslag, vi regner med kan virke.

Kl. 10:32

Formanden:

Ja tak. Så er det hr. Anders Samuelsen som ordfører.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Anders Samuelsen (LA):

Hr. Frank Aaen og jeg er jo enige, for selvfølgelig er det grundlæggende en skandale, at det er nødvendigt at gribe ind, og at det de facto nærmest er nødvendigt at nationalisere bankerne og holde hånden under de onde spekulanter osv. osv., men en ting er idealisme, en anden ting er virkelighed. Virkeligheden er jo den, at det er nødvendigt at gribe ind på nuværende tidspunkt, og der er ingen vej udenom. Det er en bunden opgave, og derfor bakker Liberal Alliance selvfølgelig også op om det initiativ, som regeringen har taget, og den aftale, som er blevet indgået.

Det afgørende spørgsmål er så, om det her kommer til at virke. Det kan man jo diskutere frem og tilbage. Hr. Frank Aaen har også selv været inde på, om det er eller ikke er Folketingets skyld, hvordan kurserne står på mandag. Det får vi nok aldrig en afklaring på. Jeg tror derimod, at noget afgørende kommer til at foregå i weekenden, i forhold til om verden som sådan kan samles om en indsats, som for alvor vil gøre, at vi kommer foran markedet og får rettet op på utrygheden og får sikret interbankhandelen. Men det vil jo vise sig i løbet af weekenden.

Derefter kommer den næste fase, nemlig hvordan vi sikrer gennemsigtigheden fremover, og den fase synes jeg også det er meget væsentligt at vi har fokus på. For det kan jo ikke være rigtigt – og det er jo sådan set der, hvor hr. Frank Aaen har en pointe, og der tror jeg sådan set vi alle sammen herinde er enige – at man som kunde skal kunne undskyldte sig med, at man ikke forstår, hvad banken siger, og så bare få sikret sine penge af staten. Det duer ikke, for så er det jo, at svage sjæle fristes over evne til at drive en højrisikabel forretning. Staten redder jo alligevel ikke kunderne generelt, når det går galt, for når murermesteren går ned, jamen så er det jo ikke staten, der kommer og redder ham og reder trådene ud. Sådan er det ikke, men sådan vil det bare være i det her tilfælde, fordi der er så enormt store interesser på spil.

Så spørgsmålet er: Hvordan sikres det, at der kommer et ansvar ind i det her system? Det må være det, der er udgangspunktet for den næste fase. Hvordan skaber vi en forudsætning for, at man kan tage det ansvar?

Det gør vi ved, tror jeg, at vi forlanger af bankerne, at de har en meget klar varedeklaration af deres forskellige tilbud, f.eks. en klar information om, at banken har en god spredning af risici på udlån, eller om, at den har placeret risici meget koncentreret i en bestemt sektor, hvilket bl.a. er en del af hovedproblemet for de banker, som har været overeksponeret inden for ejendomssektoren. Man kunne forestille sig, at der opstilles nogle målbare risikoparametre, f.eks. solvens, indlånsunderskud eller -overskud, likviditetssituationen, credit rating osv., og uddeles en slags karakter, afhængigt af hvordan man klarer sig på disse parametre, altså en form for smiley-ordning. Ved klare interessekonflikter kunne der sammen med sektoren laves simple og klare dokumenter om essensen af konflikten, som kunden kunne forstå og underskrive, f.eks. ved salg af egne aktier eller egne investeringsprodukter.

Min påstand er altså, at man bør sigte efter at få en større gennemsigtighed i systemet, og at man dermed giver bankerne et stærkt incitament til at opføre sig ansvarligt og kunderne en mulighed for at vælge mellem livrem og seler med lav rente og risiko med høj rente. Der er masser af muligheder at tage fat på, og vi bør fokusere på dem, når vi kommer forbi den akutte krise. Der er behov for, at Folketinget står sammen og samlet bakker op om det initiativ, der er taget, og for, at vi alle sammen håber det bedste,

nemlig at hundredårsstormen hurtigt fortager sig.

Kl. 10:36

Formanden:

Ja tak. Så er det hr. Lars-Emil Johansen som ordfører.

Kl. 10:36

(Ordfører)

Lars-Emil Johansen (SIU):

Jeg skal ganske kort og for en god ordens skyld lige gøre rede for, hvordan vi fra grønlandsk side, altså fra fru Juliane Henningsens og undertegnedes side, ser på det fremsatte lovforslag.

Lovforslaget har virkning for alle dele af det danske kongerige og altså også for de to banker i Grønland, der helt eller delvis er ejet af danske pengeinstitutter og Grønlands hjemmestyre. Lovforslagets fire elementer, nemlig bankernes interne garantifond, statsgarantien og indskydergarantien og stop for udbyttebetaling, vil med andre ord få gyldighed i Grønland, når og hvis lovforslaget bliver vedtaget.

Vi vil derfor udtale, at vi fra grønlandsk side er positive over for lovforslaget, og at vi overvejer at stemme for lovforslaget, når Grønland har haft lejlighed til at behandle sagen i løbet af i dag. Da lovforslaget om finansiel stabilitet kommer til at omfatte Grønland, ser fru Juliane Henningsen og jeg positivt på forslaget, men jeg vil på vegne af hele den nordatlantiske del af det danske kongerige, altså Grønland og Færøerne, sige, at Grønland og Færøerne først senere på dagen udtaler sig officielt om lovforslaget.

Kl. 10:37

Formanden:

Tak til hr. Lars-Emil Johansen. Så er det økonomi- og erhvervsministeren.

Kl. 10:38

Økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil gerne indlede med at takke Tinget for villighed til at få sagen fremmet hurtigst muligt. Som hr. Kristian Thulesen Dahl så ganske rigtigt sagde det i sit ordførerrindlæg for Dansk Folkeparti, er der nok ingen, uanset hvor bagklog man end måtte være, der kunne have forudset, hvor hurtigt tingene udvikler sig internationalt. Selv de mest garvede aktieanalytikere havde ikke kunnet forudse, at tingene ville udvikle sig så voldsomt, som det har været tilfældet i de seneste par uger. Jeg synes derfor også, at det indledningsvis er på sin plads at takke Folketingets partier for, at det har været muligt at få fremmet dette lovforslag til en hurtig behandling i salen.

Indledningsvis vil jeg også meget gerne rette en varm tak til de partier, som har været med til at sikre, at der kunne indgås en aftale om finansiel stabilitet i Danmark. Jeg vil gerne takke Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne for et godt og frugtbart samarbejde, hvor tingene har kunnet aftales i stor fortrolighed, og hvor vi alligevel – i politisk forstand meget hurtigt – kunne nå frem til en god aftale, der kan være med til at sikre stabiliteten i Danmark. Jeg vil også gerne takke Det Radikale Venstre og Liberal Alliance for deres støtte til aftalen, og jeg vil også gerne indledningsvis takke de mange ordførere, som i dag har tilkendegivet, at de er godt tilfredse med aftalen og med den balance, der er i aftalen.

Der er ingen tvivl om, at den internationale finansielle krise for alvor er kommet til Europa og Danmark. Det kan for mange måske synes uretfærdigt, ikke mindst set i lyset af, at hvis man ser på den danske banksektor, er den faktisk generelt velkonsolideret. Det, at der er sket et markedssvigt, hvor pengemarkedet ikke virker, hvor ingen låner penge ud til hinanden, kunne have fået drastiske konsekvenser for den danske finansielle sektor, hvis vi ikke havde handlet. Derfor har det også været regeringens intention at følge sagen og naturligvis handle og agere, når det måtte være nødvendigt. Det er det nu. Det er baggrunden for, at regeringen i søndags ikke alene som sagt indgik en god politisk aftale med de politiske partier, men også en aftale med den finansielle sektor i form af en aftale om Det Private Beredskab, og med dette lovforslag udmønter vi så en væsentlig del af aftalen.

Formålet med lovforslaget er at sikre den finansielle stabilitet i Danmark, og som jeg har hørt det fra ordførerne her i dag, har der med en enkelt undtagelse været fuldstændig enighed om, at vi med det her lovforslag fra Folketingets side tager de skridt, vi som politikere kan tage, for at være med til at sikre den finansielle stabilitet i Danmark. Der bliver i de næste 2 år spændt et sikkerhedsnet ud, hvor staten og den finansielle sektor sammen spænder sikkerhedsnettet ud. Det indebærer, at staten garanterer, at alle indskydere og øvrige simple kreditorer som deltager i Det Private Beredskab har fuld sikkerhed for deres tilgodehavende i pengeinstitutter i Danmark.

Da jeg synes, at en lidt for stor del af debatten i dag har handlet om spekulanter, synes jeg, at det er væsentligt at få understreget, at meningen med det her lovforslag er at sikre, at indskydere – det vil sige det pensionistægtepar, der har sat

penge i banken, og den kommune, der har penge stående på kontoen – er sikret.

Det er samtidig også væsentligt at få understreget, at vi i et land som Danmark, hvor vi lægger stor vægt på nærhed, har en banksektor, der er meget forskellig fra den, vi ser i en stor del af resten af Europa. Vi har rigtig mange pengeinstitutter – der er over 140 – og det er altså helt afgørende for at kunne have pengeinstitutter, der er så lokalt forankret, at bankerne gensidigt ønsker at låne penge ud til hinanden. Det er helt og aldeles væsentligt, at de lån, man har ydet på tværs af sektorerne, fortsætter med at fungere på markedsmæssige vilkår. Og det har været en væsentlig årsag til, at det har været nødvendigt for os at gå ind og sikre den finansielle stabilitet.

Jeg skal ikke komme så meget ind på selve ordningen, som alle jo kender, men jeg vil gerne kvittere for de bemærkninger, der kom fra Socialdemokratiet ordfører, hr. Morten Bødskov, om, at balancen i ordningen er sådan, at det er bankerne, der går forrest og tager de første tab, og at skatteyderne og staten dermed står bag ved og er med til at garantere den finansielle stabilitet.

Kl. 10:42

Jeg vil også gerne kvittere for hr. Jacob Jensens indlæg, herunder ikke mindst for understregningen af, hvor store samfundsmæssige konsekvenser det måtte have, hvis ikke vi agerede nu. Der er netop ikke tale om, at vi, hvis ikke vi agerede, men bare lod tingene ligge, så nærmest ville være i en situation, hvor intet skete. Realiteten er jo, at vi, hvis ikke vi gjorde noget, kunne risikere at stå i en langt, langt værre situation. Det betyder med andre ord, at vi ved at agere med rettidig omhu gør vores yderste for, at det her ikke kommer til at have de store økonomiske konsekvenser, som det kunne have haft, hvis ikke vi havde ageret.

Jeg vil gerne takke hr. Kristian Thulesen Dahl for hans understregning af, at det her jo primært drejer sig om at sikre den finansielle stabilitet, men også for de tilkendegivelser, som hr. Kristian Thulesen Dahl kom med som formand for Finansudvalget, om, at der er nogle ting på lang sigt, som vi bliver nødt til at se på for at være med til at sikre, at nogle af de uheldige eksempler, vi har set de senere år i den danske banksektor, ikke gentager sig. Vi skal lære af dem, herunder skal vi også se på, hvordan Finanstilsynet arbejder.

Jeg er også meget enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at det, der jo er situationen lige nu, er, at det, hvis ikke man agerede, ville ramme alle. Den her idé om, at man kan lave en model, hvor det kun rammer nogle få, er simpelt hen ikke rigtig. Det, der er det store problem, er, at vi står i en situation, hvor der er meget stor usikkerhed, hvor folk – også den helt almindelige dansker – bliver nervøse for, om de virkelig kan have deres penge i et pengeinstitut. Og samtidig er der hele diskussionen om stigende renter, der har konsekvenser for den enkelte familie. Der er det vigtigt, at vi politikere kender vores besøgelsestid, og jeg vil meget gerne takke for det virkelige konstruktive og gode samarbejde, der har været, også det samarbejde, der har været med Finansudvalget om at agere i tidligere sager. Roskilde Bank-sagen, som nogle har været inde på, er jo ikke en del af det her lovforslag. Det kører i det gamle regi, og der vil blive oversendt et aktstykke til Finansudvalget snarest.

Jeg er også meget enig med hr. Kristian Thulesen Dahl i, at det, der er væsentligt også at få sagt nu, er, at nu må bankerne konsolidere sig. Det er vigtigt. Hvis vi skal se fremad, så må bankerne også i det næste par år sørge for at få lidt sul på kroppen, så de har noget at stå imod med, hvis der skulle komme dårlige tider engang fremtidigt.

Jeg vil også gerne takke hr. Ole Sohn for det positive indlæg fra SF's side. Jeg er enig med hr. Ole Sohn i, at der, som situationen er i dag, ikke er noget alternativ. Det er nødvendigt for os at agere nu, og jeg takker naturligvis også for SF's tilslutning til lovforslaget.

Jeg er også meget enig med hr. Ole Sohn i, at et af de elementer, som er meget væsentligt, også for at sikre, at dette lovforslag ikke bliver udhulet af banker, der måtte spekulere i, at der nu er en statsgaranti bag, er, at vi selvfølgelig i denne 2-årige periode skal sikre os en overvågning af den finansielle sektor, så vi ikke risikerer, at der spekuleres i ordningen.

Jeg vil gerne takke hr. Mike Legarth fra Det Konservative Folkeparti for hans indlæg, ikke mindst for understregningen. For man må jo sige, at det ikke er alle, det måske er gået helt op for, altså at denne ordning rent faktisk sikrer alle indskydere. Hele meningen med denne øvelse er jo at sige: Alle kan sove roligt, de, der har penge i banken, skal nok få de penge tilbage, selv om banken skulle komme i vanskeligheder.

Nogle kunne måske spørge: Jamen er vi ikke alle sammen klar over det? Til det må jeg sige, at

nej; det er alle sammen ikke klar over. En af årsagerne til, at det i dag indtil videre er lykkedes for os at forsinke åbningsdebatten et stykke tid, er jo, at vi desværre må erkende, at man på det internationale finansielle marked altså ønsker en lovkonsolidering, før man for alvor tager den danske aftale til sig. Derfor gør vi det nu.

Til hr. Morten Helveg Petersen vil jeg også meget gerne sige tak for indlægget, ikke mindst for den fokusering, som hr. Morten Helveg Petersen havde på balancen i det her: Vi ser jo rundtomkring i Europa, at man har valgt meget forskellige løsninger på den finansielle krise. Nogle lande har valgt det, jeg vil kalde en ikke så god løsning, nemlig at sige, at skattheyderne bare må rydde op. Det er vi ikke tilhængere af i Danmark. Vi synes, det er rigtigt at have en balance, hvor også den finansielle sektor selv bidrager, og også, at vi laver en ordning, hvor vi kan sige, at det er en slags forsikringsordning, man betaler ind til mod til gengæld at få en sikkerhed.

KL 10:47

Jeg vil også sige til hr. Anders Samuelsen, at jeg er meget glad for Liberal Alliances bemærkninger; herunder ikke mindst bemærkningerne, for så vidt angår større gennemsigtighed. Et større indblik er jo helt afgørende fremtidigt – hvis vi skal tænke ud over de 2 år – ikke kun for bankunderne, men sådan set også for dem, der ønsker at investere i aktier i en bank. For jeg tror, at jeg her i dag må sige til Folketinget, at der nok også er nogle, der fremover vil gøre det, og som endda også vil kunne tjene gode penge på det; og de vil nok fremover gerne have et større indblik i, hvilke risici den pågældende bank involverer sig i. Det har jeg i hvert fald forestillet mig at der skal være en grundig drøftelse med Finansrådet af; så der bliver større gennemsigtighed med hensyn til risici og solvens.

Endelig vil jeg også gerne sige tak til hr. Lars-Emil Johansen for de venlige bemærkninger, og jeg kan sige til hr. Lars-Emil Johansen, at jeg har skrevet til landsstyremedlem Per Berthelsen og Departementet for Finansier og Udenrigsaffænder for at understrege, at de grønlandske banker også vil blive omfattet af ordningen, og at der naturligvis vil ske en drøftelse af det videre forløb mellem Grønland og Danmark. En enslydende skrivelse er sendt til det færøske landsstyre for også at få det understreget i dag.

Endelig må jeg sige til hr. Frank Aaen, at det på mange måder var meget mismodigt at høre hr. Frank Aaens indlæg i dag; ikke fordi jeg hav-

de forventet, at vi kunne blive enige med hr. Frank Aaen, men på grund af hr. Frank Aaens svar på en situation, hvor den finansielle sektor er i krise på internationalt plan, og hvor vi altså risikerer, at gode, sunde banker, der ikke har været drevet af grådighed og andet, men som har været drevet efter sunde forretningsmæssige principper, kommer i problemer, fordi de ikke kan låne penge. Hr. Frank Aaens svar på, hvad man skal gøre ved disse banker, er, at man vil øge boligisikringen til boligejerne. Det er jo en helt og aldeles håbløs og en helt og aldeles utilstrækkelig måde – må jeg sige – at løse en international krise på.

Andre ordførere har allerede stillet spørgsmål til hr. Frank Aaen om, hvad det egentlig er, der så er hr. Frank Aaens svar, men indtil videre synes jeg sådan set, at det, der har kendetegnet hr. Frank Aaen, mest har været udenomssnak. Jeg må dog sige med hensyn til hr. Frank Aaens meget lange indlæg om Roskilde bank, der sådan set ikke har så meget at gøre med lovforslaget i dag, da den sag kører som en selvstændig proces, at som jeg hørte hr. Frank Aaens sige det, var hr. Frank Aaen og Enhedslistens svar på den internationale krise sådan set massive nationaliseringer.

Et bredt flertal her i Folketinget laver en ordning, med hvilken vi sikrer de simple kreditorer, dvs. den enkelte indskyder, der sætter penge i banken. Vi sikrer de finansielle kreditorer, men vi siger selvfølgelig til dem, der spekulerer i, at en aktie skal gå op – dem, der sætter penge i aktiekapital og risikovillig kapital – at det er dem, der først kommer til at lide tab, før de øvrige banker og før skattheyderne får tilsendt en regning. Jeg synes, det er lidt tankevækkende, at hr. Frank Aaens svar til det er, at man bare skal lade skattheyderne kaste penge ind i de banker, der er dårligt drevet. Jeg synes ikke, at det er noget overbevisende svar, og hr. Frank Aaen behøver ikke at belære mig om liberalisme.

Jeg vil sige, at jeg selv mener, at den ordning, vi er nået frem til i Danmark, faktisk har alle gode elementer i sig, der handler om, at dem, der har tjent mange penge, også er dem, der går først, og at vi er med til at lægge et sikkerhedsnet ind under dem, som vi rent faktisk også synes fortjener at have den sikkerhed.

Jeg vil gerne takke Folketinget for en god og grundig behandling. Og jeg vil sige, at vi sidder klar – jeg ved, at der er udvalgsbehandling 5 minutter efter førstebehandlingen i dag – til selvfølgelig at give så gode og fyldestgørende svar,

som det overhovedet er muligt fra vores side, så denne sag kan afsluttes. Jeg vil afslutningsvis blot meget gerne sige, at den sidste uges tid har været præget af ekstremt stor usikkerhed, og jeg har noteret mig, at såvel Nationalbanken som Finansrådet har anbefalet en hurtig vedtagelse af lovforslaget.

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at der på ingen som helst måde er noget om, at lovforslaget bliver tromlet igennem, men jeg må bare sige, at vi er i en situation, hvor det er meget, meget væsentligt, at den her sag bliver håndteret så hurtigt, som det overhovedet er muligt. Og derfor stiller vi os selvfølgelig også til rådighed til at svare på de spørgsmål, der måtte være.

Afslutningsvis vil jeg meget gerne takke det brede flertal i Folketinget, der har støttet redningspakken, og jeg ser frem til en fortsat god drøftelse i løbet af dagen i dag.

Kl. 10:53

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til økonomi- og erhvervsministeren. Så er det hr. Frank Aaen som ordfører.

Kl. 10:53

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Jeg skal gøre det kort. Jeg tror, at jeg har været nogenlunde fremme med mine ting, men der var noget i ministerens indlæg, jeg lige vil kommentere:

For det første udtalelsen om, at det her er en garanti for pensionsopsparingen i en bank. Der må jeg bare sige til ministeren, at al pensionsopsparing, alle pensionskonti, i forvejen er dækket af Indskydgarantifonden – så det er ikke noget nyt.

For det andet nævnte ministeren, at man skulle give sikkerhed for kommuner, der har deres penge stående i en bank – det er jeg helt med på. Hvis det, der blev foreslået i dag, sigtede mod f.eks. at beskytte kommuners penge, kunne vi sagtens støtte det, naturligvis. Der er sikkert også andre formål, vi gerne kunne have støttet.

Men hovedformålet med forslaget og hovedargumentationen for forslaget er, at vi skal tiltrække udenlandsk kapital til Danmark. Der har vi den opfattelse, at der er penge nok i Danmark, hvis vi vil, og at der ikke er nogen grund til at give statsstøtte til at tiltrække udenlandsk kapital. Det er dér, det skiller.

Så sagde ministeren, at Enhedslisten bare vil lade sunde banker gå ned. Nej, vi har faktisk foreslået, at staten skulle overtage alle sunde banker, hvis de kommer i klemme og er på vej til

at krakke. Så synes vi for vores vedkommende, at staten skal overtage dem og sagtens kan overtage den sunde del af banken og lade spekulantdelen ligge, som det skete i Roskilde Bank. Desværre har man så bare solgt de afdelinger fra igen.

Så til sidst bare et spørgsmål, for det er normalt sådan, at når vi har et lovforslag, står der i det, hvad det kan komme til at koste. Det gør der ikke her. Der synes jeg altså at ministeren i en eller anden form må komme med et skøn over, hvad det her kan komme til at koste skatteyderne. Det fik vi i Roskilde Banksagen, hvor man sagde måske 20 mia. kr. Hvad mener ministeren, at det her kan komme til at koste? Det har Folketinget og borgerne da krav på at få at vide, inden lovforslaget vedtages.

Kl. 10:55

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ja tak. Så er det økonomi- og erhvervsministeren.

Kl. 10:55

Økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at det jo er godt at få præciseret, at pensionsopsparinger i forvejen er dækket af Indskydgarantifonden, men det, jeg nu talte om, var pensionisten, der har mange penge stående på en konto i en bank. Det er sådan nogle, som hr. Frank Aaen kalder spekulanter, det vil sige dem, der sætter penge ind på et indskud i banken.

Efter min opfattelse er der på ingen måde tale om, at folk, der sætter penge i banken med henblik på at få en rente af deres indestående, er spekulanter. Det er folk, der har valgt at lægge penge til side frem for at bruge dem her og nu – og det er et godt, sundt princip.

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at det jo simpelt hen bare er tankevækkende, at vi har et parti i Folketinget, der siger til befolkningen, at hvis en sund bank, der kunne blive drevet på markeds-mæssige vilkår, kommer i problemer, skal skatteyderne købe den. Det er jo fuldstændig vanvittigt. Det er efter min opfattelse udtryk for en lemfældig omgang med skatteydernes penge. Den sunde bank skal naturligvis have lov til at fungere som sund bank. Så det er en mærkelig argumentation, som hr. Frank Aaen kommer med.

Endelig vil jeg sige til hr. Frank Aaen, at meningen med det her lovforslag jo er at sikre, at der ikke kommer nogen tab. Derfor er det sidste spørgsmål meget svært at svare på, fordi det jo

er ren teori. Jeg mener, at vi med den her aftale har været med til at spænde et sikkerhedsnet ud for den finansielle sektor, som går forrest, så fremt der overhovedet skulle være tab. Og derfor er det bestemt også mit meget store håb, at den her aftale medvirker til, at tabene i Danmark bliver meget begrænsede.

Kl. 10:56

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ja tak. Så er det hr. Frank Aaen for en kort bemærkning.

Kl. 10:56

Frank Aaen (EL):

Ministeren har jo selv foreslået, at staten skulle købe en bank, nemlig Roskilde Bank, og det gjorde den så. Og det er vores opfattelse, at når banker kommer i klemme, viderefører vi den sunde del, men lader spekulantdelen være – den må klare sig selv. Det synes jeg er meget klart og indlysende. Men er der en sund bank, der kan fortsætte, så lad den dog endelig bare fortsætte.

Men igen til ministeren: Man kan da ikke bede Folketinget om at vedtage en lov – jeg forstår godt, at man ikke præcist kan sige, hvad den vil koste – der kan koste uendeligt, uden at man har givet et eneste skøn over, hvad uendeligt kan betyde. Altså, da et flertal vedtog en garanti i Roskilde Banksagen, regnede man jo nøjagtigt ud og sagde, at der var tale om et uendeligt beløb, men at man skønnede, at det ville koste op til 20 mia. kr. Så bør man da også kunne lave et tilsvarende skøn her, altså at det kan koste op til et eller andet bestemt beløb.

Jeg synes, det er uanstændigt over for skatteyderne, over for borgerne og over for Folketinget, at man ikke bare forsøger sig med et skøn over, hvad det her kan komme til at koste. Men vi vender tilbage til det med et skriftligt spørgsmål i udvalget.

Kl. 10:58

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Ja tak. Økonomi- og erhvervsministeren.

Kl. 10:58

Økonomi- og erhvervsministeren (Lene Espersen):

Jeg vil sige til hr. Frank Aaen, at det jo også fortæller noget om, hvordan hr. Frank Aaens argumentation slet, slet ikke hænger sammen. I tilfældet med Roskilde Bank var der jo bestemt ikke tale om nogen som helst form for sund bank, men der var tale om at gå ind og lave et nødberedskab, for hvis den bank havde fået lov til at komme ud i de vanskeligheder, som banken var på vej ud i, så kunne det have haft me-

get, meget voldsomme konsekvenser for den sunde del af den danske finansielle sektor, og det kunne man naturligvis ikke lade ske, altså, det, at der var en, der opførte sig uansvarligt, skulle medvirke til, at gode, sunde banker efterfølgende skulle komme i problemer. Så jeg synes sådan set, det er en understregning af, at hr. Frank Aaens model på ingen som helst måde er svaret på de udfordringer, vi står over for.

Vi imødeser selvfølgelig de spørgsmål, der måtte komme fra medlemmer af Folketingets Erhvervsudvalg. Vi vil svare på dem hurtigst muligt, og jeg mener som sagt, at den ordning, vi har lavet nu, hvor banksektoren går foran og dækker de første 2 pct. af BNP, er en god og stabil buffer i forhold til de tab, som staten måtte lide.

Kl. 10:59

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til økonomi- og erhvervsministeren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Redegørelse af statsministeren i henhold til grundlovens § 38.

(Redegørelsen givet 07.10.2008. Meddelelse om forhandling 07.10.2008).

Kl. 10:59

Forhandling

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Jeg gør opmærksom på, at man under denne sags behandling også kan omtale den næste sag på dagsordenen, nemlig første behandling af forslaget til finanslov for finansåret 2009.

Jeg skal yderligere gøre opmærksom på, at vi under dette punkt vender tilbage til normale tilstande, hvor korte bemærkninger gives fra pladserne.

Forhandlingen er åbnet, og første ordfører er Venstres ordfører, fru Inger Støjberg.